

Dövlət başçısının diplomatiyasının sədası Yaxın Şərqdən gəlir

Yeni boru kəməri Suriyada elektrik təchizatının gündə 3-4 saatdan 10 saata çatdırılmasına vəs ilə olaçaq. Azərbaycan qazı, sadəcə, enerjiyə tələbatı ödəmir, həm də Suriyada ümumi gücü 1200 meqavat olan elektrik stansiyalarının yenidən işə salınması üçün istifadə olunacaq ki, bu da bərpa-quruculuq deməkdir. Azərbaycanın həmin ölkəyə qaz tədarükü münasibətdən təsirlənən bölgələrin əsas enerji ehtiyaclarını ödəyəcək. Qaz hasilatının təxminən 750 MVt artırılması həmin ərazilərdə gündə əlavə dörd saat elektrik enerjisi təchiz etməyə imkan verəcək.

7

Azərbaycan-Mərakeş tərəfdaşlığı dinamik inkişaf edir

Azərbaycan özünün milli naraclarına uyğun olaraq ötən dövr ərzində Mərakeş ilə münasibətlərin möhkəmlənməsinə xüsusi əhəmiyyət verib. İki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni və sosial münasibətləri tənzimləyən 100-dən çox sənəd imzalanıb. Bunlar qarşılıqlı münasibətlərin sabit və davamlı inkişafı üçün mübit zəmin yaradır. İki ölkənin dövlət və hökumət strukturları arasında qarşılıqlı əlaqələr durmadan artır. Xüsusilə ədliyyə nazirlikləri arasında əməkdaşlıq haqqında saziş fəaliyyət göstərir.

2025-ci il mayın 9-da Azərbaycan və Mərakeşin məşğulluq orqanları arasında əməkdaşlıq sənədi imzalanıb. Qarşılıqlı əlaqələrin və birgə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi məqsədilə imzalanan plan aktiv məşğulluq tədbirləri, məşğulluq xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması peşə hazırlığı, işsiz şəxslərin, xüsusilə gənclərin məşğulluq imkanlarının artırılması və karyera məsləhəti xidmətlərinin göstərilməsi istiqamətində əməkdaşlığı nəzərdə tutur.

7

Moskva aqressiv siyasəti ilə daxili auditoriyanın diqqətini problemlərindən yayındırmağa çalışır

Bu günlərdə Xankəndi şəhərində vaxt ilə qanunsuz qoyulmuş həmin büst haqlı olaraq demontaj olundu. Rusiya Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Mixail Şvidkoy Azərbaycan tərəfinin bu addımının dərin təəssüflə qarşılandığını, bunun Rusiyaya qarşı xoşagəlməz və qeyri-dost addım kimi qiymətləndirildiyini bildirdi.

Baxmayaraq ki, Şvidkoy Şuşada Natəvanın, Üzeyir bəyin, Bülbülün ermənilər tərəfindən güllələnmiş heykəllərini öz gözləri ilə görüb. Hələ Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə Ermənistanın Azərbaycan xalqına məxsus tarixi, dini, mədəni abidələri yerlə yeksan etməsi faktı da var. Lakin gözlərini qərəz pərdəsi bürüyən Şvidkoy bu vandalizm aktlarını deyil, Ayvazovskinin haqlı olaraq sökülən heykəlini görür və absurd ittihamları ilə bu hadisəyə fərqli don geyindir-məyə çalışır.

Bununla yanaşı, Rusiyanın dövlət xəbər agentliyi olan TASS məsələ ilə bağlı dərc

edilmiş "informasiya"da Azərbaycanın Xankəndi şəhərini "Stepanakert" adlandırır. Bununla TASS jurnalistikanın prinsiplərini ayaqlar altına ataraq Rusiyanın anti-Azərbaycan kampaniyasında rüpur olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Mixail Şvidkoyun Ayvazovskinin büstünün sökülməsi məsələsinə dair açıqlaması və TASS informasiya agentliyi tərəfindən Azərbaycanın Xankəndi şəhərinin "Stepanakert" adlandırılması ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadənin yerli mətbuatın suallarına cavabın-

9

da bildirilib ki, erməni əsilli rəssam İvan Ayvazovskinin büstünün Rusiya sülhməramları tərəfindən Azərbaycan tərəfinin icazəsi olmadan torpaqlarımızda quraşdırılması qanunsuz idi: "Bu, Azərbaycan Respublikasının suverenliyinə münasibətdə Rusiya tərəfindən hörmətsizliyin təzahürü olub. Azərbaycan ərazilərinin işğalı zamanı qanunsuz olaraq qoyulmuş bu kimi dırnaqarası abidələrin sökülməsi məntiqli, düzgün və qanunauyğundur".

9

İlham Əliyevin “Şahdəniz” layihələri davam edir

"Şahdəniz Alfa", "Şahdəniz Bravo" və tikiləcək daha bir platforma

"Şahdəniz" 1999-cu ildə kəşf olunub. Yataq üzrə Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişi (HPBS) 1996-cı il iyunun 4-də Bakıda SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) və xarici şirkətlərin konsorsiumu arasında imzalanıb. HPBS Milli Məclis tərəfindən ratifikasiya edilərək həmin il oktyabrın 17-də qüvvəyə minib. "Şahdəniz-1"-dən qaz "Şahdəniz Alfa", "Şahdəniz-2"-dən isə "Şahdəniz Bravo" platformaları vasitəsilə çıxarılır. Təsədüfi deyil ki, bu qurğuları "Şahdəniz"-in qoşa qanadı adlandırırlar. Bir sözlə, "Şahdəniz" Azərbaycanı dünyada qaz ixrac edən ölkə kimi tanıdın, "Cənub qaz dəhlizi"-nin ehtiyat mənbəyi olan yataqdır.

Bu yatağın kəşf olunmasında o zaman SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti vəzifəsində çalışan İlham Əliyevin böyük səyi və zəhməti olub. "Şahdəniz" qazını uzaq ünvanlara daşıyaraq Avropanın enerji xəritəsini dəyişən "Cənub qaz

dəhlizi" kimi möhtəşəm bir layihə də məhz Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və liderliyi ilə, yaratdığı möhkəm beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq sayəsində gerçəkləşib.

"Şahdəniz"-də iştirak payları belədir: BP (operator - 29,99 operator), LUKOYL (19,99 faiz), TPAO (19 faiz), "Cənub qaz dəhlizi" (16,02 faiz), NİKO (10 faiz), MVM (5 faiz). Yataqdan Azərbaycan (SOCAR-a), Gürcüstan (GOGC-yə), Türkiyə (BOTAŞ-a) bazarlarına, çoxsaylı obyektlər üçün Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəmərinə və Avropadakı alıcılara qaz çatdırılması davam edir.

BP-nin məlumatına görə, ilin ilk üç ayında yataqdan ümumilikdə - "Şahdəniz Alfa" və "Şahdəniz Bravo" platformalarından birlikdə təqribən 7 milyard standart kubmetr qaz və təxminən 1 milyon ton (təqribən 8 milyon barel) kondensat hasil olunub. Mövcud "Şahdəniz" qurğularının hasilat

gücü hazırda gündə təxminən 76,4 milyon (ildə təqribən 27,9 milyard) standart kubmetrdir.

İlkin hasilat başlayandan indiyədək "Şahdəniz" yatağından təxminən 243 milyard kubmetr qaz və 50 milyon ton kondensat çıxarılıb. 2024-cü ildə yataqdan təxminən 28 milyard kubmetr qaz və 4 milyon tondan artıq (təxminən 35 milyon barel) kondensat əldə edilib.

Bütün bunlar "Şahdəniz"-in töhfələrinin hələ hamısı deyil. Mütəxəssislər vaxtaşırı belə bir fikir də səsləndirirdilər ki, layihənin növbəti mərhələsinin də olacağı mümkündür. Budur, cari il iyunun əvvəlində Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində "Şahdəniz" konsorsiumu yatağın işlənməsində növbəti mərhələ - "Şahdəniz Kompresiya" (ŞDK) layihəsi üçün yekun investisiya qərarını elan etdi. Bu, əvvəlki iki mərhələnin davamıdır.

8

Zəngəzur dəhlizinin açılmasının əhəmiyyətini, nəhayət, Ermənistanda da anlaşırlar

Son vaxtlar Orta dəhlizlə bağlı global səviyyədə müsbət proseslər baş verir. Dəhlizin dünya ticarətindəki əhəmiyyətini dərk edənlərin sayı sürətlə artır. Eyni zamanda dəhlizin daha səmərəli olması üçün dəstək verən tərəflərin sayı çoxalır. Hətta Ermənistanda da Orta dəhlizin mühüm qolu olacaq Zəngəzur dəhlizinin açılması barədə prezident səviyyəsində müsbət bəyanat verilməsinin şahidi oluruq.

Azərbaycan illərlə bu dəhlizin beynəlxalq status qazanması üçün uğurlu logistika

siyasəti aparıb. Prezident İlham Əliyevin Çin, Orta Asiya ölkələri, Gürcüstan və Türkiyə ilə apardığı danışıqlar dəhlizin səmərəli global ticarət marşrutuna çevrilməsində önəmli rol oynayır. Dövlətimizin başçısı düşünülmüş siyasəti ilə region ölkələrini vahid maraq ətrafında birləşdir-məyi bacarıb.

Hazırda Orta dəhlizdə tranzit rolunu oynayan ölkələr ümumi maraq ətrafında sözlərini birləşdirirlər. Tək istəkləri marşrutun səmərəliliyini artırmaqdır. Məsələn, Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat

Marşrutunda (TBNM, Orta dəhliz) tərəfdaş olan Azərbaycan, Qazaxıstan və Gürcüstanın birgə əməkdaşlığı sayəsində yük boyannamələrinin rəsmiləşdirilməsi müddəti 8 saatdan 30 dəqiqəyə endirilib ki, bu da vaxt itkisinin 16 dəfə azaldılması deməkdir. Üç ölkənin qəbul etdiyi bu qərar Asiya və Avropada yük göndərən və yük qəbul edən ölkələr tərəfindən məmnunluqla qarşılanıb.

Məlum olduğu kimi, Özbəkistan Orta dəhlizə qoşulmaq, dünya əhəmiyyətli ticarət marşrutunda tranzit ölkə olmaq istəyir. Bu səbəbdən son dövrlər qardaş ölkə bu istiqamətdə daha fəal çalışır. Özbəkistanın Xəzərə çıxışı olmasa da, dənizdə böyük ticarət donanmasını yaratmaq-la Orta dəhlizdə önəmli rol almaq istəyir. Məqsəd öz məhsullarını dünya bazarına rahat çıxarmaqla yanaşı, Orta dəhlizin tranzit gəlirlərindən faydalanmaqdır.

8

Ermənistanın təxribatçı addımları nədən xəbər verir?

Vətən müharibəsində Azərbaycanın qələbəsindən sonra iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşdırılması və sülh müqaviləsinin imzalanması üçün həm üçtərəfli, həm də ikitərəfli formatlarda görüşlər keçirilib. Danışıqların nəticəsi göstərilib ki, iki ölkə arasında Azərbaycanın da əvvəldən qeyd etdiyi kimi, vasitəçisiz görüşlərin keçirilməsi daha səmərəlidir. Bunu vasitəçisiz görüşlərdən sonrakı delimitasiya və demarkasiya proseslərinin başlanması və sürətlənməsi, həmçinin Qazaxın 4 kəndinin geri qaytarılması ilə nəticələnməsi də bir daha təsdiqlədi. Bu il iyunun 10-da Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Əbu-Dabi şəhərində Prezident İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında heç bir vasitəçi olmadan görüş baş tutdu və dövlətlərarası normallaşma gündəliyinin müxtəlif aspektləri müzakirə edildi. Bu görüşdə də ikitərəfli danışıqların normallaşma prosesi ilə bağlı bütün məsələlərin həlli üçün ən səmərəli format olduğu təsdiqləndi və bu əsasda belə nəticəyə gəlməli dialoqun davam etdirilməsi razılaşdırıldı. Həmçinin sərhədin delimitasiyası prosesi ilə bağlı əldə olunmuş nailiyyətləri dəyərləndirən liderlər bu istiqamətdə əməli işlərin davam etdirilməsi üçün müvafiq dövlət komissiyalarına tapşırıqlar verdilər.

9

"Polis haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı və 19-cu bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 11, maddə 611(Cild I); 2024, № 1, maddə 3) 39-cu maddəsinə aşağıdakı məzmununda III və IV hissələr əlavə edilsin:

"III. Polis əməkdaşlarının sosial müdafiəsini gücləndirmək və polis orqanlarının maddi-texniki bazasını möhkəmləndirmək məqsədilə aşağıdakı vəsaitlər müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) xəzinə hesabına köçürülür:

- polis orqanları tərəfindən istintaqı aparılan cinayət işləri və cinayət təqibi ilə bağlı digər materiallar üzrə cinayət nəticəsində dövlətə vurulmuş ziyanın ödənilməsi üçün ibtidai araşdırma dövründə dövlət büdcəsinə köçürülmüş vəsaitin 5 faizi;
- polis orqanları tərəfindən istintaqı aparılan cinayət işləri üzrə Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada şəxsin cinayət məsuliyyətindən azad edilməsi üçün dövlət büdcəsinə edilmiş ödənişdən daxil olan vəsaitin 5 faizi.
- Bu maddənin III hissəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitdən istifadə qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 8 iyul 2025-ci il

"Polis haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 237-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 11 noyabr tarixli 205 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 237-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun təbiiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

- Müəyyən edilsin ki:
 - "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39-cu maddəsinin III hissəsinin birinci abzasında və IV hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 39-cu maddəsinin IV hissəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 39-cu maddəsinin III hissəsinin birinci abzasında "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi nəzərdə tutulur.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
 - "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39-cu maddəsinin III hissəsinə uyğun olaraq, polis əməkdaşlarının sosial müdafiəsini gücləndirmək və polis orqanlarının maddi-texniki bazasını möhkəmləndirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin xəzinə hesabına köçürülən vəsaitdən istifadə qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla üç ay müddətində təsdiq etsin;
 - "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 237-VIIQD nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
- "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin1999-cu il 11 noyabr tarixli 205 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 11, maddə 621 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - adında ikinci halda "haqqında" sözü "barədə" sözü ilə əvəz edilsin;
 - 2-ci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"2. Müəyyən edilsin ki:
 - "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 9-cu maddəsində, 12-ci maddəsinin II hissəsinin birinci cümləsində (ikinci halda), 14-cü maddəsinin birinci hissəsinin 6-cı bəndində, 39-cu maddəsinin III hissəsinin birinci abzasında və IV hissəsində, 40-cı maddəsinin III hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 26-cı maddəsinin III-I hissəsinin ikinci cümləsində, 35-ci və 37-ci maddələrinin II hissələrində, 38-ci maddəsinin III hissəsində, 39-cu maddəsinin II hissəsində və 40-cı maddəsinin I hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 39-cu maddəsinin IV hissəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;
 - həmin Qanunun 40-cı maddəsinin IV hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti və yerli icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər;
 - həmin Qanunun 11-ci maddəsində, 12-ci maddəsinin II hissəsinin birinci cümləsində (birinci halda), 13-cü maddəsinin I hissəsinin 7-ci bəndində və 28-ci maddəsinin II, III, VI və VII hissələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 38-ci maddəsinin I hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və yerli icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər;
 - həmin Qanunun 11-ci maddəsində, 12-ci maddəsinin II hissəsinin birinci cümləsində (birinci halda), 13-cü maddəsinin I hissəsinin 7-ci bəndində və 28-ci maddəsinin II, III, VI və VII hissələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 38-ci maddəsinin I hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 14-cü maddəsinin birinci hissəsinin 6-cı bəndində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi nəzərdə tutulur."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 avqust 2025-ci il

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yenidən təşkili haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 25 fevral tarixli 342 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi və Sərəncamının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yenidən təşkili haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 25 fevral tarixli 342 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

- "Tarixi "İpək yolu"nun bərpası üzrə Beynəlxalq Bakı Konfransının qərarlarının yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 26 oktyabr tarixli 4 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 10, maddə 612 (Cild I) 5-ci və 6-cı hissələrində "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti," sözləri "Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (AZCON) və" sözləri ilə əvəz edilsin.
- "Azərbaycan Respublikasının Ticarət Gəmiçiliyi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 19 iyul tarixli 541 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 478 (Cild I); 2024, № 2, maddə 150) 2.13-cü bəndində "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə münasibətdə Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (AZCON)" sözləri ilə əvəz edilsin.
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 22 aprel tarixli 744 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 4, maddə 258 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 654, № 12 (II kitab), maddə 1383) ilə təsdiq edilmiş "Giriş-çıxış və qeydiyyat" idarələrarası avtomatlaşdırılmış məlumat-əxtarış sistemi haqqında Əsasnamə"nın 8.15-ci bəndində ", Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti" sözləri ilə əvəz edilsin.
- "Dəniz limanları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il 18 aprel tarixli 945-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 20 aprel tarixli 395 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dəniz Administrasiyası haqqında Əsasnamə"də dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 14 may tarixli 161 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 5, maddə 474 (Cild I); 2024, № 2, maddə 152) 3.2-1-ci bəndində "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə münasibətdə Azərbaycan İnvestisiya Holdingi" sözləri "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 21 oktyabr tarixli 655 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 10, maddə 1127 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 529) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Transitz Yükdaşıma-ları üzrə Koordinasiya Şurasının Tərkibi"ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidməti Sərhəd Nəzarətinin rəisi" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 7 noyabr tarixli 226 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2024, № 11, maddə 1196) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (AZCON)" publik hüquqi şəxsin idarəetməsinə veriləcək dövlət müəssisələrinin, habelə dövlət payı olan təsərrüfat cəmiyyətlərinin və publik hüquqi şəxslərin siyahısı"nın 5-ci hissəsi ləğv edilsin.
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 11 may tarixli 920 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 5, maddə 299 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının 1368 nömrəli 2001-ci il 12 sentyabr tarixli, 1373 nömrəli 2001-ci il 28 sentyabr tarixli və 1377 nömrəli 2001-ci il 12 noyabr tarixli qətnə-mələrinin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə dair Tədbirlər Planı"nın 10-cu hissəsinin "İcraya məsul" sütunundan ", Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti" sözləri çıxarılıns.
- "Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə hökumətlər-arası Dövlət Komissiyasının tərkibinin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 avqust tarixli 1638 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 8, maddə 723 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin birinci müavini" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
- "Azərbaycan Respublikası ilə Ukrayna arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə Hökumət Komissiyası-nın yeni tərkibinin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 26 avqust tarixli 1640 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikası-nın Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 8, maddə 725 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyi sədrinin müavini" abzasından sonra aşağıdakı məz-munda yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" sözləri "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri" sözləri ilə əvəz edilsin.
 - "Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının Azərbaycan Respublikası tərəfindən tərkibi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 28 dekabr tarixli 1876 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunverici-lik Toplusu, 2006, № 12, maddə 1134 (Cild I) 1-ci hissə-sində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri" abzasından sonra aşağıdakı məzmun-da yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
 - "Azərbaycan Respublikası ilə Türkmənistan ara-sında iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə birgə hökumətlərarası komissiyanın Azərbaycan Respubli-kası tərəfindən tərkibi haqqında" Azərbaycan Respubli-kası Prezidentinin 2007-ci il 20 iyun tarixli 2236 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunverici-lik Toplusu, 2007, № 6, maddə 650 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti-nin vitse-prezidenti" abzasından sonra aşağıdakı məzmun-da yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
 - "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respubli-kası arasında əməkdaşlıq üzrə Birgə hökumətlərarası komissiyanın Azərbaycan Respublikası tərəfindən yeni tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respubli-kası Prezidentinin 2007-ci il 22 noyabr tarixli 2505 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanun-vericilik Toplusu, 2007, № 11, maddə 1148 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti-nin prezidenti" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda ye-ni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
 - "Azərbaycan Respublikası ilə İran İslam Respubli-kası arasında iqtisadi, ticarət və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının Azərbaycan Res-publikası tərəfindən yeni tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 8 fevral tarixli 1993 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, mad-də 101 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı sədri-nin müavini" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
 - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 11 sentyabr tarixli 3130 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 9, mad-də 1081 (Cild I); 2024, № 2, maddə 150) ilə təsdiq edil-miş "Azərbaycan Respublikasının dəniz təhlükəsizliyi strategiyası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 4.1.12-ci yarımbənddə "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" sözləri "Azərbaycan Dəmir Yolları" söz-ləri ilə əvəz edilsin;
 - strategiyaya Əlavə 2 - "Vəzifələrin yerinə yeti-rilməsi məqsədi ilə qurumlar üçün əsas və dəstək tipli cav-abdehlik cədvəli" üzrə:
 - 7-ci hissənin "Əsas" sütununda "BBDTL" akro-nimi "ADY" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 14-cü və 17-ci hissələrin "Dəstək" sütununda "BBDTL" akronimi "ADY" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - "İxtisarlar" hissəsində "BBDTL - Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" sözləri "ADY - Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti" sözləri ilə əvəz edilsin.
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında" Azərby-acan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 18 mart tarixli 1121 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikası-nın Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 3, maddə 316 (Cild I); 2024, № 2, maddə 161) 3-cü və 3-1-ci hissələri ləğv edilsin.
 - "Əlöt azad iqtisadi zonasının inkişafı ilə əlaqədar əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Pre-zidentinin 2018-ci il 17 sentyabr tarixli 487 nömrəli Sə-rəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik

Toplusu, 2018, № 9, maddə 1872 (Cild I); 2024, № 1, maddə 61) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- "Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentli-yi İdarə Heyətinin sədri" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:
"Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi-nin (AZCON-un) icraçı direktoru";
- "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin baş direktoru" abzası ləğv edilsin.
- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyun tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 7, maddə 790 (Cild I); 2024, № 4, maddə 393, № 5 (I kitab), maddə 529, № 6 (I kitab), maddələr 647, 654, № 12 (II kitab), maddə 1359) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublika-sının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategi-yası"nın "7. Tədbirlər planı" hissəsində aşağıdakı dəyi-şikliklər edilsin:
 - 1.1.10-cu yarımbəndin 7-ci abzasının "Digər ic-raçılar" sütununa "VXSİDA," akronimindən sonra "AZCON," akronimi əlavə edilsin;
 - 1.1.11-ci yarımbənd üzrə:
 - 2-ci abzasın "Əsas icraçı orqan (qurum)" sütu-nunda "BBDTL" akronimi "ADY" akronimi ilə əvəz olunsun və həmin abzasın "Digər icraçılar" sütununa "İN" akronimindən sonra ", AZCON" akronimi əlavə edilsin;
 - 5-ci abzasın "Digər icraçılar" sütununda "BBDTL" akronimi "AZCON" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 1.1.17-ci yarımbəndin 2-ci abzasının "Digər ic-raçılar" sütununa "AZCON" akronimi əlavə edilsin;
 - "AKRONİMLƏR VƏ İXTİSARLAR" hissəsinə "AİH Azərbaycan İnvestisiya Holdingi" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:
"AZCON" Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (AZCON)".
 - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 23 noyabr tarixli 4179 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 11, maddə 1549 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Res-publikasının ərazisindən keçən beynəlxalq nəqliyyat dəh-lizlərinin tranzit potensialının artırılmasına və tranzit yük-daşımalarının təşviqinə dair 2024-2026-cı illər üçün Fəali-yyət Planı"nın "8. Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı" hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 8.1.1-ciyarımbəndin "Digər icraçılar" sütununa "RİNN" akronimindən sonra ", AZCON" akronimi əlavə edilsin;
 - 8.1.4-cü yarımbəndin "Digər icraçılar" sütununa "DSX" akronimindən sonra ", AZCON" akronimi əlavə edilsin;
 - 8.1.6-8.1.8-ci yarımbəndlərin "Digər icraçılar" sütununa "RİNN" akronimindən sonra ", AZCON" akro-nimi əlavə edilsin;
 - 8.1.9-cu yarımbəndin "Əsas icraçı" sütununda "BBDTL" akronimi "ADY" QSC" akronimi ilə əvəz olunsun və həmin yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunu-na "DGK" akronimindən sonra ", AZCON" akronimi əla-və edilsin;
 - 8.1.10-cu yarımbəndin "Əsas icraçı" sütununda "BBDTL" akronimi "ADY" QSC" akronimi ilə əvəz olunsun və həmin yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunu-na "RİNN" akronimindən sonra ", AZCON" akronimi əla-və edilsin;
 - 8.1.11-ci yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunun-da "BBDTL" akronimi "AZCON, "ADY" QSC" akro-nimləri ilə əvəz edilsin;
 - 8.1.12-ci yarımbəndin "Əsas icraçı" sütununda "BBDTL" akronimi "ADY" QSC" akronimi ilə əvəz olunsun və həmin yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunu-na "RİNN," akronimindən sonra "AZCON," akronimi əla-və edilsin;
 - 8.1.13-cü yarımbəndin "Digər icraçılar" sütu-nunda "BBDTL" akronimi "AZCON" akronimi ilə əvəz edilsin;
 - 8.1.14-8.1.16-cı yarımbəndlərin "Digər icraçı-lar" sütununa "İN" akronimindən sonra ", AZCON" akro-nimi əlavə edilsin;
 - 8.1.18-ci yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunu-na "DGK," akronimindən sonra "AZCON," akronimi əla-və edilsin və həmin sütundan "BBDTL," akronimi çıxarılıns;
 - 8.2.2-ci yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunu-na "TYKŞ," akronimindən sonra "AZCON," akronimi əlavə edilsin və həmin sütundan ", BBDTL" akronimi çıxarılıns;
 - 8.3.4-cü yarımbəndin "Digər icraçılar" sütunu-na "ƏN" akronimindən sonra ", AZCON" akronimi əlavə edilsin;
 - "AKRONİMLƏR" hissəsinə "AQTA - Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzas əlavə edilsin:
"AZCON" Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (AZCON)" publik hüquqi şəxs".
 - "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Müşahidə Şurasının tərkibinin təs-diq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezi-dentinin 2021-ci il 22 fevral tarixli 2517 nömrəli Sərənca-mı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, №2, maddə 182 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 693) ləğv edilsin.
 - Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirli-yi bu Fərmanın 8-12-ci və 14-cü hissələri ilə edilən dəyi-şikliklər barədə qarşı tərəflərə müvafiq bildirişlər göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı və 17-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17 (Cild I); 2024, № 1, maddə 13, № 4, maddələr 362, 367, № 5 (I kitab), maddə 484, № 6 (I kitab), maddə 637, № 12 (I kitab), maddə 1283; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 28 fevral tarixli 147-VIIQD nömrli, 11 aprel tarixli 172-VIIQD nömrli, 16 may tarixli 196-VIIQD nömrli və 21 iyun tarixli 216-VIIQD nömrli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 1.1. 265.4-cü maddədə "prokurura xəbər verir" sözləri "materialları ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurura göndərir" sözləri ilə əvəz edilsin;
- 1.2.307.2.4-cü maddə ləğv edilsin.
- Maddə 2.** Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (II kitab), maddə 585 (Cild I); 2024, № 1, maddə 4, № 4, maddələr 362, 365, 368, №6 (I kitab), maddə 631; 2025, №1, maddə 1, №2, maddə 98; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 28 fevral tarixli 147-VIIQD nömrli, 16 may tarixli 199-VIIQD nömrli, 13 iyun tarixli 211-VIIQD və 212-VIIQD nömrli qanunları) aşağıdakı məzmununda 212.5-ci maddə əlavə edilsin:

"212.5. İcraatında mülki iş, kommersiya və ya inzibati mübahisələr üzrə, yaxud inzibati xəta haqqında iş olan hakim, səlahiyyətli orqan (vəzifəli şəxs) həmin işüzrə şəxsin əməllərində cinayətin əlamətlərini aşkar etdikdə, bu barədə Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinə və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinə uyğun olaraq qəbul etdiyi xüsusi qərardadı və ya məhkəmədə olan materialları ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurura göndərir. Göndərilmiş xüsusi qərardad və ya materiallar üzrə cinayət işinin başlanmasının rədd edilməsi haqqında ləğv edilməmiş qərar olduqda, həmin məsələ bu Məcəllənin 212.4.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada həll edilir."
- Maddə 3.** Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (I kitab), maddə 202 (Cild I); 2024, № 1, maddə 18, № 2, maddə 135, № 4, maddə 362, № 5 (I kitab), maddələr 487, 489, 492, 503, № 7, maddələr 750, 768, 771, 772, № 12 (I kitab), maddə 1280, (II kitab), maddələr 1330, 1350; 2025, № 1, maddələr 1, 15, №2, maddə 99, № 3, maddə 217; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 14 fevral tarixli 138-VIIQD nömrli, 7 mart tarixli 152-VIIQD nömrli, 11 aprel tarixli 178-VIIQD nömrli, 1 may tarixli 189-VIIQD nömrli, 16 may tarixli 199-VIIQD nömrli və 13 iyun tarixli 212-VIIQD nömrli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 1. 85-ci maddə üzrə:
 - 1.1. adında "prokurura, ibtidai istintaq və ya təhqiqat orqanına verilməsi" sözləri "ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurura göndərilməsi" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.2. mətndə "prokurura, ibtidai istintaq və ya təhqiqat orqanına" sözləri "ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurura" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 1.3.129-cu maddə üzrə:
 - 3.3.1. 129.1.3-cü maddədə "şikayət verən şəxsin yaşayış yeri və ya hüquqi şəxsin ünvanının olduğu" sözləri "inzibati xətanın törədildiyi" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "məhkəməsinə" sözləndən sonra "(bu Məcəllənin 129.1.3-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hal istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

- 3.3.2. aşağıdakı məzmununda 129.1.3-1-ci və 129.1-1-ci maddələr əlavə edilsin:
 - "129.1.3-1. bu Məcəllənin 122.1-ci və 127-3.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş inzibati tənbeh vermə haqqında elektron qərarlardan məhkəməyə verilən şikayət - şikayət verən şəxsin yaşayış yeri və ya hüquqi şəxsin ünvanının olduğu yer üzrə rayon (şəhər) məhkəməsinə";
 - "129.1-1. Bu Məcəllənin 129.1.3-cü maddəsinə uyğun olaraq şikayətə baxmağa hazırılıq zamanı bu Məcəllənin 128.1-ci maddəsində göstərilən şəxslər tərəfindən şikayətə həmin şəxslərin yaşayış yeri və ya hüquqi şəxsin ünvanının olduğu yer üzrə baxılması haqqında vəsatət verilə bilər.";
 - 3.4. 132.2-ci maddəyə "olmadıqda," sözləndən sonra "habelə bu Məcəllənin 129.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan vəsatət təmin edildikdə" sözləri əlavə edilsin;
 - 3.5. 150-ci maddə üzrə:
 - 3.5.1. 150.5.2-ci maddə üzrə:
 - 3.5.1.1. birinci cümləyə "təşkilatlarına" sözləndən sonra ", elektron pul təşkilatlarına" sözləri əlavə edilsin;
 - 3.5.1.2. ikinci və üçüncü cümlələrə "təşkilatı" sözləndən sonra ", elektron pul təşkilatı" sözləri əlavə edilsin;
 - 3.5.2. 150.7-ci maddəyə "təşkilatlarında" sözləndən sonra ", elektron pul təşkilatlarında" sözləri əlavə edilsin;
 - 3.6. 293.5-ci maddənin dispozisiyasında "aeroportların" sözü "hava limanlarının" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 3.7.432-ci maddə üzrə:
 - 3.7.1. 432.1-ci maddənin dispozisiyasından "qrant alan" sözləri çıxarılsın;
 - 3.7.2. 432.4-cü maddənin dispozisiyasında "Qeyri-hökumət təşkilatları, xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və ya nümayəndəlikləri, yaxud banklar" sözləri "Bu Məcəllənin 432.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının respilyentləri, yaxud banklar və digər ödəniş xidməti təchizatçıları" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 3.8. aşağıdakı məzmununda 432-1-ci maddə əlavə edilsin:

"Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 239-VIIQD nömrli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8iyul tarixli 239-VIIQD nömrli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanun-tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

- Müəyyən edilsin ki:
 - 1.1. Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 432-1.1-ci maddəsinin dispozisiyasında nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
 - 1.2. həmin Məcəllənin 432-1.1-ci maddəsinin dispozisiyasında "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
 - 2.1.Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 432-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş inzibati xətalər haqqında işlərə baxmağa səlahiyyəti olan orqan barədə təkliflərinə iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
 - 2.2. "Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 239-VIIQD nömrli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 259 (Cild I); 2024, № 2, maddələr 151, 157, № 7, maddələr 806, 812, 814, 815, № 8, maddələr

"Maddə 432-1. Qeyri-hökumət təşkilatı tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi və işlərin görülməsi ilə bağlı qanunvericiliyin tələblərinin pozulması

432-1.1. Qeyri-hökumət təşkilatı tərəfindən xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilələrin qeydiyyatı üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətlərdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) təqdim edilməsinə görə - vəzifəli şəxslər iki min beş yüz manatdan iki min beş yüz manatadək məbləğdə, hüquqi şəxslər beş min manatdan yeddi min manatadək məbləğdə cərimə edilir.

432-1.2. Xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilə olmadan və ya qeydiyyata alınmamış belə müqavilə üzrə qeyri-hökumət təşkilatı tərəfindən xidmətlərin göstərilməsinə və ya işlərin görülməsinə, yaxud bununla əlaqədar maliyyə vəsaiti və (və ya) başqa maddi formada vəsait qəbul edilməsinə görə - vəzifəli şəxslər iki min beş yüz manatdan beş min manatadək məbləğdə, hüquqi şəxslər səkkiz min manatdan on beş min manatadək məbləğdə cərimə edilir.

432-1.3. Qeyri-hökumət təşkilatları, yaxud banklar və digər ödəniş xidməti təchizatçıları tərəfindən "Qeyri-hökumət təşkilatları (ictimai birliklər və fondlar) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada qeydiyyatı alınmamış xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilə üzrə bank əməliyyatlarının və hər hansı digər əməliyyatların aparılmasına görə - vəzifəli şəxslər iki min beş yüz manatdan beş min manatadək məbləğdə, hüquqi şəxslər beş min manatdan səkkiz min manatadək məbləğdə cərimə edilir.";

3.9. 528.3-cü maddənin dispozisiyasına "təşkilatı" sözləndən sonra ", elektron pul təşkilatı" sözləri əlavə edilsin;

3.10. 592-1-ci maddə üzrə:

3.10.1. adında "Məsafədən idarə edilən pilotsuz uçuş aparatları" sözləri "Mülki pilotsuz uçuş aparatlarının" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.10.2. dispozisiyada "məsafədən idarə edilən pilotsuz uçuş aparatların" sözləri "mülki pilotsuz uçuş aparatlarının (uşaqların istifadəsi üçün nəzərdə tutulmuş oyuncaq pilotsuz uçuş aparatları istisna olmaqla)" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.10.3. sanksiyada "məsafədən idarə edilən pilotsuz uçuş aparatlar" sözləri "mülki pilotsuz uçuş aparatları" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.11. 598.8-1-ci maddənin dispozisiyasında "qrant və ianələr" sözləri "əmlaklarının pul və ya digər şəkildə formalaşdırılma mənbələri" sözləri ilə əvəz edilsin;

3.12. 600-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 600. Dövlət qulluqçularının reyestrinin aparılması qaydasının pozulması

600.1. Dövlət qulluqçularının reyestrinə səlahiyyətli vəzifəli şəxs tərəfindən daxil edilməli olan məlumatların qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətdə daxil edilməsinə və ya məlumatlarda dəyişiklik edilməsinə görə - vəzifəli şəxslər üç yüz manatdan altı yüz manatadək məbləğdə cərimə edilir.

600.2. Bu Məcəllənin 600.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş inzibati xətanın inzibati tənbeh almış səlahiyyətli vəzifəli şəxs tərəfindən inzibati tənbeh vermə haqqında qərar qüvvəyə mindiyi gündən bir il ərzində təkrar törədilməsinə görə - vəzifəli şəxslər yeddi yüz manatdan min manatadək məbləğdə cərimə edilir.

Qeyd: Bu Məcəllənin 600.1-ci və 600.2-ci maddələrində "səlahiyyətli vəzifəli şəxs" dedikdə dövlət orqanının (qurumunun) Dövlət qulluqçularının reyestrində qeydiyyatdan keçmiş və müvafiq hüquqlar verilmiş məsul şəxsləri nəzərdə tutulur."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 8 iyul 2025-ci il

Naxçıvan Muxtar Respublikasının paylayıcı elektrik şəbəkəsinin yenidən qurulması və bərpası ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Elektrik enerjisi sisteminin, o cümlədən paylayıcı elektrik şəbəkəsinin müasirləşdirilməsi və innovativ texnologiyaların tətbiqi əsasında təkmilləşdirilməsi ölkəmizin dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Son illərdə ölkəmizdə bu sahədə həyata keçirilən ardıcıl islahatlar enerji sisteminin idarə edilməsi və inkişafı fəlsəfəsində keyfiyyət dəyişikliyinə zəmin yaratmış, elektrik enerjisi ilə istehlakçıların daha etibarlı, davamlı, təhlükəsiz və səmərəli təchizatına xidmət etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında da iqtisadi inkişafın davamlılığının təmin edilməsi ilə bağlı görülmüş işlər, öz növbəsində, kommunal infrastrukturun, o cümlədən paylayıcı elektrik şəbəkəsinin keyfiyyətinin yüksəldilməsini, əhalinin fasiləsiz və təhlükəsiz enerjiyə çıxışını əsas prioritetlərdən birinə çevirir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Naxçıvan Muxtar Respublikasında paylayıcı elektrik şəbəkəsinin dayanıqlılığının təmin edilməsi, bu sahədə infrastrukturun daha da yaxşılaşdırılması, istehlakçıların enerji təchizatının səmərəliliyinin və keyfiyyətinin artırılması məqsədilə **qərara alıram**:

- "Naxçıvan Muxtar Respublikasının paylayıcı elektrik şəbəkəsinin yenidən qurulmasına və bərpasına dair 2026-2030-cu illər üçün Tədbirlər Planı" (bundan sonra - Tədbirlər Planı) təsdiq edilsin (əlavə olunur).
- "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Tədbirlər Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasını təmin etsin və icranın gedişi barədə ildə bir dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
 - 3.1. Tədbirlər Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin maliyyələşdirilməsi məqsədilə növbəti illərdə dövlət büdcəsi layihələrində tələb olunan maliyyə vəsaitinin nəzərdə tutulması üçün zəruri tədbirlər görsün;
 - 3.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 5 avqust tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

Naxçıvan Muxtar Respublikasının paylayıcı elektrik şəbəkəsinin yenidən qurulmasına və bərpasına dair 2026-2030-cu illər üçün Tədbirlər Planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcraçı qurum	İcra müddəti (illər üzrə)
1. 110 və 35 kV-luq yarımstansiyaların yenidən qurulması və elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi			
1.1	110/35/10 kV-luq "Koroğlu" yarımstansiyasının yenidən qurulması, "Azərişiq" ASC-nin yeni inzibati binasının və idarəetmə mərkəzinin tikintisi	"Azərişiq" ASC	2026
1.2	35/10 kV-luq "Nəzərəbad" yarımstansiyasının yerinin dəyişdirilərək yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2026
1.3	110/35/10 kV-luq "Sədərək" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2027
1.4	35/10 kV-luq "Sədərək" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2027
1.5	35/10 kV-luq "Əbrəqunus" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2027
1.6	35/10 kV-luq "Qarabağlar" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2027
1.7	35/10 kV-luq "Qışlaq" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2027
1.8	35/10 kV-luq "Cəhri" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2027
1.9	110/35/10 kV-luq "Şəhur" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.10	35/10 kV-luq "Düyün" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.11	35/10 kV-luq "Mahmudkənd" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.12	35/10 kV-luq "Sənaye qovşağı" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.13	35/10 kV-luq "Parağacay" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.14	35/10 kV-luq "Sələsüz" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.15	35/10 kV-luq "Hava Limanı" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2028
1.16	35/10 kV-luq "Xətai" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2029

1.17	35/10 kV-luq "Xanlıqlar" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2029	
1.18	35/10 kV-luq "Nəhrəm" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2029	
1.19	35/10 kV-luq "Keçili" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2030	
1.20	35/10 kV-luq "Hərbi hissə" yarımstansiyasının yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2030	
1.21	110 və 35 kV-luq elektrik verilişi xətlərində yenidənqurma işlərinin aparılması	"Azərişiq" ASC	2026-2030	
2. 6-10 kV-luq və 0,4 kV-luq elektrik şəbəkələrində yenidənqurma işlərinin aparılması				
2.1	Naxçıvan şəhəri ərazisində, Babək, Şahbuz, Sədərək, Culfa, Kəngərli, Ordubad və Şəhur rayonlarında istismar müddəti bitmiş transformator montaqj-lərinin yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2026-2030	
2.2	Naxçıvan şəhəri ərazisində, Babək, Şahbuz, Sədərək, Culfa, Kəngərli, Ordubad və Şəhur rayonlarında 6-10 kV-luq elektrik verilişi xətlərində yenidənqurma işlərinin aparılması	"Azərişiq" ASC	2026-2030	
2.3	Paylayıcı elektrik şəbəkələrində itkilərin azaldılması məqsədilə 0,4 kV-luq elektrik şəbəkəsinin özüdəşiyən izolyasiyalı naqillərlə yenidən qurulması	"Azərişiq" ASC	2026-2030	
3. Elektrik şəbəkələrində qaza hallarının aradan qaldırılması, SCADA (şəbəkələrin real vaxt rejimində avtomatik idarə olunması) sisteminin qurulması və elektrik sayğaclarının dəyişdirilməsi				
3.1	Yarımstansiyaların uzaqdan idarə edilməsi üçün SCADA (şəbəkələrin real vaxt rejimində avtomatik idarə olunması) sisteminin qurulması	"Azərişiq" ASC	2026-2030	
3.2	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində istismar müddəti keçmiş elektrik sayğaclarının dəyişdirilməsi məqsədilə nəzarət və ölçü cihazlarının alınması və quraşdırılması	"Azərişiq" ASC	2026-2030	
3.3	Naxçıvan Muxtar Respublikasının paylayıcı elektrik şəbəkəsinin maddi-texniki təchizatının möhkəmləndirilməsi	"Azərişiq" ASC	2026-2030	

Baş nazir Əli Əsədov Türkmənistan Prezidenti ilə görüşüb

Türkmənbaşı şəhərində işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov avqustun 5-də Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədov ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Nazirlər Kabinetindən məlumat verilib. Ə.Əsədov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin salamlarını Türkmənistanın dövlət başçısına çatdırıb.

Sərdar Berdiməhəmmədov Prezident İlham Əliyevin salamlarına görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Azərbaycanın dövlət başçısına çatdırmağı xahiş edib.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkmənistan arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin dinamik inkişafından məmnunluq ifadə olunub, ikitərəfli əməkdaşlığın qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə inkişaf perspektivləri müzakirə edilib.

Baş nazir Əli Əsədov Türkmənbaşıda Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze ilə görüşüb

Türkmənbaşı şəhərində işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov avqustun 5-də Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Əli Əsədov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin salamlarını Gürcüstanın Baş nazirinə çatdırıb.

İrakli Kobaxidze Prezident İlham Əliyevin salamlarına görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Azərbaycanın dövlətinin başçısına çatdırmağı xahiş edib.

Görüşdə Azərbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdaşlığının müxtəlif sahələrdə yüksək səviyyəsi mömnunluq ifadə olunub, qarşılıqlı faydalı

əməkdaşlığın iqtisadi-ticarəti, investisiya, nəqliyyat-tənzit, energetika, humanitar və digər

istiqamətlərdə genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər nəzərdən keçirilib.

Baş nazir Əli Əsədov Mərkəzi Asiya ölkələrinin Dövlət başçılarının 7-ci məşvərət görüşünə hazırlıq iclasında iştirak edib

Avqustun 5-də Türkmənistanın Türkmənbaşı şəhərindəki "Avaza" milli turizm zonasında Mərkəzi Asiya ölkələrinin Dövlət başçılarının 7-ci məşvərət görüşünə hazırlıq iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetindən bildiriblər ki, Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov iclasda iştirak edib.

AZƏRTAC

Avazada Türkmənistan Xalq Məsləhətinin Sədri, Özbəkistan Prezidenti və Azərbaycanın Baş naziri arasında üçtərəfli görüş keçirilib

Avqustun 5-də Avazada Türkmənistan Xalq Məsləhətinin Sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov, Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov arasında üçtərəfli görüş keçirilib.

Nazirlər Kabinetindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ə.Əsədov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin salamlarını Türkmənistan Xalq Məsləhətinin Sədri və Özbəkistanın dövlət başçısına çatdırıb.

Qurbanqulu Berdiməhəmmədov və Şavkat Mirziyoyev Prezident İlham Əliyevin salamlarına görə minnətdarlıqlarını bildiriblər, onların da salamlarını Azərbaycanın dövlət başçısına çatdırmağı xahiş ediblər.

Qurbanqulu Berdiməhəmmədov və Şavkat Mirziyoyev Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələri ailəsində, Dövlət başçılarının Məşvərət şurasında xüsusi yerinin olduğunu, Azərbaycanın region ölkələri ilə birlikdə Avrasiya, habelə bütün dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini bildiriblər.

Q. Berdiməhəmmədov Mərkəzi Asiya ölkələri və Azərbaycan formatının artıq faktiki olaraq mövcudluğunu, bu əməkdaşlığın günün tələbinə çevrildiyini və bu formatın daimi praktikaya çevrilməsinin zəruriliyini qeyd edib.

Türkmənistan Xalq Məsləhətinin Sədri Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan-Türkmənistan-Özbəkistan formatında əməkdaşlığı vacib saydığını qeyd edib və bu görüşü belə bir yeni formatın əsasının qoyulması kimi qiymətləndirib.

Üçtərəfli formatın ilk görüşündə humanitar, mədəni əlaqələrin inkişafının vacibliyi və iqtisadi əməkdaşlıq mövzuları müzakirə edilib. İqtisadi sahədə ən aktual istiqamətlər kimi nəqliyyat, lo-

gistika, enerji sektorlarında strateji əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinə qarşılıqlı maraq ifadə olunub.

Türkmənistan Xalq Məsləhətinin Sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov

Azərbaycanda səfərdə olarkən Prezident İlham Əliyev ilə Füzuli rayonunda məscidin tikintisi, habelə Füzuli və Arxadağ şəhərlərinin qardaşlaşması ilə bağlı razılığın əldə olunduğunu bildirib.

Diaspor gəncləri Qarabağ Universiteti ilə tanış olublar

Xankəndidə keçirilən "Konstitutsiya və Suverenlik İli"nə həsr edilən Diaspor Gənclərinin VI Yay Düşərgəsinin iştirakçıları Qarabağ Universitetində olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavini Elşad Əliyev Qarabağ Universitetinə səfərin xüsusi əhəmiyyətini vurğulayaraq, iştirakçılara universitetin fəaliyyəti və məqsədləri barədə məlumat verib.

Qarabağ Universitetinin rektoru Şahin Bayramov universitetin yaranma tarixi, fəaliyyət istiqamətləri və qarşıda duran prioritetlər barədə geniş videotəqdimatla çıxış edib. O bildirib ki, Qarabağ Universiteti yalnız regional deyil, eyni zamanda beynəlxalq əhəmiyyət daşıyan, çağdaş texnologiyalarla təchiz olunan, müasir təhsil modeli üzərində qurulan bir ali məktəb kimi formalaşır.

Rektor universitetin yerləşdiyi binanın tarixi keçmişi, hazırkı infrastruktur imkanları və planlaşdırılan akademik proqramlar barədə ətraflı məlumat verib. O, Qarabağın adını daşıyan bu elm və təhsil ocağının Azərbaycanın ali təhsil sistemində xüsusi yer tutduğunu vurğulayıb. Universitetin inkişaf strategiyasına və beynəlxalq arenada tanınmasına, xüsusilə də gələcəkdə xarici tələbələr üçün cəlb olunması barədə fikirlərini bölüşüb. Qarabağ Universitetində

açılan Azıx Mərkəzi haqqında gənclərə ətraflı məlumat verib. Diaspor gəncləri universitetlə və onun kollektivi ilə yaxından tanış olublar. Universitetin beynəlxalq əlaqələri, orada aparılan araşdırmalar, regionun inkişafına verə biləcəyi töhfələr, tədris dili, proqram müxtəlifliyi, qəbul imkanları və başqa mövzularda onları maraqlandıran suallar ünvanlayıblar.

Qeyd edək ki, avqustun 3-dən 9-dək davam edəcək Diaspor Gənclərinin VI Yay Düşərgəsi Azərbaycan Respublikası Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin və Heydər Əliyev Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşdirilir. Diaspor Gənclərinin VI Yay Düşərgəsində dünyanın 61 ölkəsindən 128 gənc iştirak edir. Bundan əvvəlki düşərgələr Şəki, Şamaxı, Şuşa, Naxçıvan və Laçın şəhərlərində baş tutub, düşərgələrə hər il 60-dan çox ölkədən ümumilikdə 700-dən çox gənc qatılıb.

Azərbaycan hərbiçiləri Gürcüstanda keçirilən təlimlərdə iştirak edirlər

Gürcüstanda keçirilən çoxmillətli "Agile Spirit" hərbi təlimi davam edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin yüksək rütbəli hərbiçiləri təlimlərdə müşahidəçi qismində iştirak edirlər. Gürcüstan Müdafiə Nazirliyinin məlumatına

görə, beynəlxalq təlimə ölkənin Qorb Müdafiə Qüvvələrinin komandanı briqada generalı Koba Qriqoliya və ABŞ-nin Corciya ştatının Milli Qvardiyasının nümayəndəsi polkovnik Uilyam Koks birgə rəhbərlik edirlər. "Agile Spirit 2025" regionun iki ölkəsində - Gürcüstan və Türkiyədə keçirilir ki, bu da regional əməkdaşlığın möhkəmlənməsinə töhfə verir.

“Arbitraj haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1077-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 noyabr tarixli 77-VIIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 228

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli 1077-VIQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 noyabr tarixli 77-VIIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 19 iyun tarixli 105 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 6, maddə 470 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "İcra xidməti icra məmurlarının xüsusi Fondu haqqında Əsasnamə"nin II hissəsinin 1-ci bəndində "məhkəmələrinin, beynəlxalq arbitrajların və münisflər məhkəmələrinin, xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının" sözləri "və xarici dövlətlərin məhkəmələrinin" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin bəndə "işlər üzrə qərarlarının" sözlərindən sonra ", xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının" sözləri əlavə edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2002-ci il 6 sentyabr tarixli 143 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 9, maddə 573 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Üzərinə həbs qoyulmuş əmlakın saxlanması Qaydası və şərtləri"nin preambulasında "məhkəmələrinin, beynəlxalq arbitrajların və münisflər məhkəmələrinin, xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitrajlarının" sözləri "və xarici dövlətlərin məhkəmələrinin" sözləri ilə əvəz edilsin və həmin preambulaya "işlər üzrə qərarlarının" sözlərindən sonra ", xarici və yerli arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının" sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 11 oktyabr tarixli 440 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 10, maddə 2155 (Cild I);

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

“Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumların siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 229

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 noyabr tarixli 2356 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi haqqında Əsasnamə"nin 5.2-ci bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanış ola bilərsiniz.

“Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, “Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında”, “Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” və “Azərbaycan Respublikasında dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 dekabr tarixli 118-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 30 yanvar tarixli 313 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 230

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

"Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında", "Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Azərbaycan Respublikasında dövlət daktiloskopik və genom qeydiyyatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 29 dekabr tarixli 118-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 30 yanvar tarixli 313 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 25 dekabr tarixli 199 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 12, maddə 809 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Elektrik enerjisindən istifadəyə görə birinci dərəcəli istehlakçıların (elektrik enerjisi təchizatının dayandırılmasına icazə verilməyən təşkilatların) Siyahısı"nın "Büdcədən maliyyələşdirilən istehlakçılar" bölməsinin on səkkizinci abzasında "qanunsuz miqrantların saxlanması mərkəzlər" sözləri "müvəqqəti yerləşdirmə mərkəzləri" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 28 avqust tarixli 136 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 8, maddə 861 (Cild I); 2024, № 2, maddə 229, № 4, maddə 467, № 9, maddələr 1090, 1100) ilə təsdiq edilmiş "İnzibati orqanların Təsnifatı"nın II bölməsinin 38.1.2-ci yarımbəndində "Qanunsuz miqrantların saxlanması" sözləri "Müvəqqəti yerləşdirmə" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. "Qanunsuz miqrantların saxlanması mərkəzlərinin daxili intizam Qaydaları"nın təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 24 avqust tarixli 317 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 8, maddə 1454 (Cild I); 2024, № 3, maddə 303, № 7, maddə 894, № 9, maddələr 1067, 1083, 1106) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. Qərarın adında və birinci hissəsində "Qanunsuz miqrantların saxlanması" sözləri "Müvəqqəti yerləşdirmə" sözləri ilə əvəz edilsin;

2024, № 1, maddə 84, № 2, maddələr 209, 229, № 3, maddələr 307, 359, № 6 (II kitab), maddə 739, № 7, maddələr 920, 930, № 9, maddələr 1067, 1099, 1106, № 10, maddə 1167, № 12 (II kitab), maddə 1428; 2025, № 2, maddə 187, № 6, maddə 594; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2025-ci il 8 iyul tarixli 202 nömrəli, 15 iyul tarixli 210 və 212 nömrəli qərarları) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının büdcə gəlirlərinin təsnifatı"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 1.4.2.2.1.2-ci yarımbəndə "ərizənin" sözlündən sonra "və arbitraja münasibətdə yardım funksiyalarının yerinə yetirilməsi ilə bağlı ərizənin" sözləri əlavə edilsin;

3.2. 1.4.2.2.1.3-cü yarımbəndə üçüncü halda "ərizənin" sözlündən sonra ", o cümlədən müvəqqəti təminat tədbirlərinin tətbiqi barədə arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası ilə bağlı ərizənin, yerli arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının məcburi icrasının təmin edilməsi ilə bağlı ərizənin və xarici arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının tanınması və icrası ilə bağlı ərizənin" sözləri əlavə edilsin;

3.3. 1.4.2.2.1.8-ci yarımbəndə "şikayət verilməsinə" sözlərindən sonra "və arbitraj məhkəmələrinin qərarlarının ləğv edilməsi ilə bağlı ərizənin verilməsinə" sözləri əlavə edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 5 sentyabr tarixli 384 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 9, maddə 1538 (Cild I) ilə təsdiq edilmiş "Mediatorların peşəkar etik davranış Qaydası"nın 3.10.2-ci yarımbəndində "və arbitraj (münisflər məhkəməsi) proseslərində" sözləri "proseslərində və arbitraj icraatında" sözləri ilə əvəz edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

"Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumların siyahısı" təsdiq edilsin *(əlavə olunur).*

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 6 fevral tarixli 73 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qarabağ Universitetinin Nizamnaməsi”ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 231

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Qarabağ Universitetinin Klinikası" publik hüquqi şəxsin yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 7 fevral tarixli 322 nömrəli Fərmanının 4-cü hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 6 fevral tarixli 73 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının

Qanunvericilik Toplusu, 2024, № 2, maddə 205) ilə təsdiq edilmiş "Qarabağ Universitetinin Nizamnaməsi"nin 4.11.6-cı yarımbəndinə "digər qurumların" sözlərindən sonra "("Qarabağ Universitetinin Klinikası" publik hüquqi şəxs istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

“Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin, o cümlədən dövlət büdcəsinin qeyri-neft gəlirlərinin və dövlət büdcəsinin neft gəlirlərinin proqnozlaşdırılması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 232

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Sosial sığorta haqqında" və "Tibbi sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 8 oktyabr tarixli 44-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 8 noyabr tarixli 229 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

"Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin, o cümlədən dövlət büdcəsinin qeyri-neft gəlirlərinin və dövlət büdcəsinin neft gəlirlərinin proqnozlaşdırılması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarında Azərbaycan Respublikasının

Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 1,maddə 62 (Cild I); 2024, № 4, maddə 473, № 5 (II kitab), maddə 583) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 2-ci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2. Bu Qərarla dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması, qəbul edilməsi və dərc edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 3.5-ci bəndinə uyğun edilə bilər."

2. Həmin Qərarla təsdiq edilmiş "Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin, o cümlədən dövlət büdcəsinin qeyri-neft gəlirlərinin və dövlət büdcəsinin neft gəlirlərinin proqnozlaşdırılması Qaydası"nın 4.10.7-ci yarımbəndinin 1-ci abzasında "və yük" sözləri çıxarılsın.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

“Dövlət informasiya ehtiyatlarının, sistemlərinin və elektron xidmətlərin vahid reyestrinin aparılması qaydaları”nın təsdiq edilməsi və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin “Dövlət informasiya ehtiyatlarının reyestrinin aparılması qaydaları haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” 2010-cu il 17 may tarixli 89 nömrəli və “Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən yaradılan publik hüquqi şəxslər tərəfindən konkret sahələr üzrə elektron xidmətlər göstərilməsi Qaydaları”nın və “Elektron xidmət növlərinin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında” 2011-ci il 24 noyabr tarixli 191 nömrəli qərarlarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 233

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq,"Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında", "Informasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" və "Fərdi məlumatlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 28 iyun tarixli 1193-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Informasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 19 iyun tarixli 729 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 16 iyul tarixli 149 nömrəli Fərmanının 2.1.2-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Dövlət informasiya ehtiyatlarının, sistemlərinin və elektron xidmətlərin vahid reyestrinin aparılması Qaydaları" təsdiq edilsin *(əlavə olunur).*

2. "Dövlət informasiya ehtiyatlarının reyestrinin aparılması qaydaları haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 17 may tarixli 89 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, №5, maddə 468 (Cild I); 2024, № 9, maddə 1090) ləğv edilsin.

“Ezamiyyə xərclərinin normaları haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2008-ci il 25 yanvar tarixli 14 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 234

Bakı şəhəri, 1 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2008-ci il 25 yanvar tarixli 14 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 1, maddə 44 (Cild I); 2024, № 4, maddə 453, № 9, maddə 1085) ilə təsdiq edilmiş 2 nömrəli əlavə - "Ezamiyyə xərclərinin 1 günlük normasına əlavələr və

həmin əlavələrin tətbiq olunduğu rəhbər işçilərin kateqoriyası"nda "Qeydlər" 1-ci hissəsinin 3-cü cümləsinə "mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların rəhbərlərinin müavinlərinə," sözlərindən sonra "Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavinlərinə," sözləri əlavə edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

"Avtomobil yolları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə”

Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 27 dekabr tarixli 112-VIIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 235

Bakı şəhəri, 2 avqust 2025-ci il

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq,"Avtomobil yolları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 27 dekabr tarixli 112-VIIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 20 iyul tarixli 315 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 7, maddə 1648) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında avtomagistraldan ödənişli yol kimi istifadə edilməsi ilə bağlı məlumatın forması"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. ikinci abzasdan "haqqının alınması" sözləri çıxarılsın;

1.2. "Qeyd" hissəsində "haqqının alındığı məntəqələrdə" sözləri "məntəqələrində" sözü ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 6 mart tarixli 76 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 3, maddə 510; 2024, № 3, maddə 304, № 7, maddə 897) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında avtomagistraldan ödənişli yol kimi istifadə Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 2.1.4-cü yarımbənddən "(şlaqbaumlər, elektron ödəniş terminalı və açıq məntəqə)" sözləri çıxarılsın;

2.2. aşağıdakı məzmununda 2.1.4-1-ci yarımbənd əlavə edilsin:

"2.1.4-1. **buraxılış məntəqəsi** - ödənişli avtomagistrallarda nəqliyyat vasitələrinin giriş-çıxışına nəzarət etmək məqsədilə yaradılmış və keçid zolaqlarında quraşdırılmış, foto və ya videoqeydiyyat funksiyalarına malik xüsusi texniki vasitələr və qurğularla təchiz edilmiş məntəqədir";

2.3. 2.1.5-ci yarımbənd ləğv edilsin;

2.4. 3.2.1-ci yarımbənddə "ödənişin tutulması" sözləri "ödəniş" sözü ilə əvəz edilsin;

2.5. 3.6-cı bəndin ikinci cümləsində "olan nəqliyyat vasitələrinin buraxılmasını təmin edən buraxılış məntəqəsi (açıq məntəqə)" sözləri "istifadəçilər üçün müəyyən edilmiş xidməti keçid zolağı" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6. 3.7-ci bənddə "ödənişin tutulması" sözləri "ödəniş əməliyyatı" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.7. 4.1.8-ci yarımbənddə "ödənişin tutulması məntəqələrində" sözləri "ödəniş məntəqələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.8. 4.2.1-ci yarımbənddə "ödəniş" sözü "buraxılış" sözü ilə, "məncəni (şlaqbaumu) açmamaq" sözləri "məncəni götürməmək (şlaqbaumu açmamaq)" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.9. 5.2.3-cü yarımbənddə "(şlaqbaumun) açılması" sözləri "götürülməsi (şlaqbaumun açılması)" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.10. 5.3.1-ci yarımbənddə "ödəniş" sözü "buraxılış" sözü ilə əvəz edilsin;

2.11. 5.3.2-ci yarımbənddə "gedişini özbaşına" sözləri "keçidini" sözü ilə əvəz edilsin;

2.12. 5.3.3-cü yarımbənddə "(şlaqbaumu) özbaşına yığışdırmaq" sözləri "özbaşına götürmək (şlaqbaumu açmaq)" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.13. 5.3.4-cü yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"5.3.4. ödəniş məntəqələrindən keçmədən کنار yollardan (yerlərdən) istifadə etmək, habelə ödənişsiz gediş hüququna malik istifadəçilər üçün müəyyən edilmiş xidməti keçid zolağından belə hüququ olmayan istifadəçilər tərəfindən ödənişli avtomagistrallara daxil olmaq və ya oradan çıxmaq";

2.14. 5.3.5-ci və 5.3.6-cı yarımbəndlər ləğv edilsin.

*Əli ƏSƏDOV,**Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

Natiqlik tarixboyu siyasi və ictimai liderliyin ayrılmaz tərkib hissəsi olmuşdur. Bu sənət yalnız söz ustahlığı deyil, həm də fikir dərinliyi, emosiya ötürücülüüyü və ictimai şüura təsir gücü ilə seçilir. Xüsusilə siyasət aləmində natiqlik liderin şəxsiyyətini formalaşdıran əsas göstəricilərdən biri kimi çıxış edir.

Müasir dövrdə natiqlik ictimai rəyin formalaşdırılması, milli kimliyin qorunması və tarixi məsuliyyətin ifadəsi kimi fundamental funksiyalar daşıyır. Platonun fikrinə, "Hakimiyyət yalnız bədəni deyil, ruhu da təbiiyə etməlidir". Elə buna görə də natiqlik təkcə idarəetmə vasitəsi deyil, eyni zamanda ruhani rəhbərlik formasıdır.

Azərbaycan siyasi mədəniyyətində natiqlik xüsusi yer tutur. Tarixi şəxsiyyətlərdən tutmuş müstəqil dövlətçilik dövrünün liderlərinə qədər bütün böyük rəhbərlərin nitqləri həm milli düşüncə tərzini, həm də dövrün siyasi, sosial realitələri əks etdirən mühüm mənbələr kimi çıxış edir. Bu baxımdan natiqlik sənəti Azərbaycanda sadəcə ritorika yox, həm də milli ideoloji təməlin, tarixi özünüdərk prosesinin və ictimai emosional vəhdətin qurulmasında təsirli bir vasitə olmuşdur. Nizami Gəncəvi deyirdi: "Söz ağır ürəkdən çıxarsa, könüllərə yol tapar". Azərbaycan modelində də nitq yalnız faktlara deyil, həmçinin duyğulara təsir göstərmə gücünə malikdir. Azərbaycan modelinin əsas fərqi ondadır ki, burada natiqlik bir tərəfdən klassik Şərq ədəbi-bədii düşüncəsi ilə qidalanır, digər tərəfdən müasir dövlətçilik fəlsəfəsi ilə uzlaşır. Belə bir sintez liderin fikirlərində estetik dərinlik və strateji aydınlıq vardır. Aristotel yazırdı: "Ən yaxşı nitq həm ağlın, həm hissin adamı olmalıdır".

Bu modelin formalaşmasında xüsusilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin nitqləri özünəməxsus məktəb rolunu oynamışdır. Bu yazıda da Azərbaycan natiqlik məktəbinin formalaşmasında müstəsna rol oynamış iki siyasi liderin - Heydər Əliyev və İlham Əliyevin natiqlik üsullarını təhlil etməyə çalışacağıq. Bu iki böyük şəxsiyyətin nitqlərində həm rasional zəkənin, siyasi uzaqgörənliyin, strateji təfəkkürün izləri görünür, həm də milli duyğulara, xalqın ağrı-acılarına və ümumi ideallara toxunan emosional nəfəs, xalqın yaddaşında iz qoyacaq mənəvi rezonans yaratmaq bacarığıdır. Kantın təbircinə desək, "Ağıl idarə etməli, amma qəlb vəl göstərməlidir".

Heydər Əliyevin çıxışlarında natiqlik sənətinin dayağı məntiqə və dərin tarixi təhlilə söykənir. Ulu Öndər hər bir hadisəni geniş tarixi kontekstdə qiymətləndirir, keçmişin dərsələrindən gələcək üçün yol xəritəsi çıxarır və bununla da liderin yalnız idarəedici yox, eləcə də maarifləndirici, yol göstərən bir müəllim olduğunu təsdiqləyirdi. Confucius belə deyirdi: "Həqiqi rəhbər yalnız ömrlərlə deyil, nümunə ilə yənlərdir".

1998-ci il prezident seçkilərindən sonra söylədiyi "Mənim yolum dəyişməyəcək. Bu yol Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlənməsi, dövlət quruculuğu və xalqın rifahı yoludur" fikri siyasi nitqin necə düşünülmüş olduğunu və strateji baxışa əsaslandığını parlaq şəkildə ortaya qoyur. Ümummilli Lider bir cümlədə siyasi sabitlikdə ardıcılıq, idarəçilikdə məqsədyönlülük və xalqa xidmət anlayışında məsuliyyətin bölüşdürülməsi kimi dövlətçilik fəlsəfəsinin əsas sütunlarını ifadə edən üç mühüm istiqaməti birləşdirir.

Daha bir misal, 1995-ci ildə Konstitusiyanın qəbulu ilə bağlı söylədiyi "Azərbaycan dövləti hüquqi, demokratik və dünyəvi dövlət kimi inkişaf edəcək" fikri isə Heydər Əliyevin nitqində hüquqi düşüncə ilə siyasi iradənin vəhdət təşkil etdiyi açıq formada göstərir. Proqram xarakterli bu fikir eyni zamanda zamanın ruhu, dövlətin taleyi və xalqın arzusunu eyni cümlədə birləşdirməklə hüquqla zənginləşən ödələt, demokratik institutlarla güclənən cəmiyyət və dünyəvi dəyərlərlə təmin olunan modernlik kimi ali ideyaların birliyini ifadə edir.

Prezident İlham Əliyevin nitqlərində isə məntiq daha çox beynəlxalq sistemə uyğunlaşdırılması, faktlarla zənginləşmiş şəkildə təqdim olunur. Onun nitqləri bir dövlət başçısı kimi analitik yanaşmanın, diplomatik soyuqqanlılığın və sübutla, faktlarla danışmağın nümunəsidir. Nobel Sülh Mükafatı laureatı Elie Vigel demişdir: "Sözlər can qurtara da bilər, müharibə də başlada bilər. Əsas olan onların arxasındakı vicdandır". Prezidentin nitqlərində də möh

Siyasi natiqliyin Azərbaycan modeli

bu vicdanlı mövqe və strateji məsuliyyət aydın görünür. Məsələn, 2020-ci ildə "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunda Ermənistanın baş naziri ilə eyni pəndə çıxış edən zaman söylədiyi bir cümlə bütün salona, regiona və beynəlxalq ictimaiyyətə ünvanlanmış qətiyyətli bir mesaj oldu. "Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi".

Bu ifadə diplomatik argumenti siyasi gücə çevirməklə həm tarixi gərəkliliyi boyan etdi, prinsiplərin mövqeyə ortaya qoydu, həm də fikrin gücü ilə beynəlxalq auditoriyada möhkəm və düşünülmüş təsir yaratdı. Nobel laureatı Barak Obama bir çıxışında qeyd etmişdir: "Həqiqət nə qədər sərt olsa da, onu deməkdən çəkinməməliyik. Çünki xalqlar həqiqətlə böyüyür". Möhöz bu baxımdan İlham Əliyevin bu cür çıxışları regional siyasətə həm realıq gətirir, həm də həqiqətin səsini yüksəldir. Yaxud 2021-ci ildə BMT tribunasından söylədiyi: "Biz postmünaqişə dövründəyik. Amma Ermənistan hələ də revanşizm xəyalındadır". Bu cümlə də reallığın strateji təqdimatı idi. Nitq burada həm diplomatiya aləti, həm də dövlətin mövqeyini dünyaya izah edən mexanizm rolunu oynayır. İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı Amartya Sen yazırdı: "Ödələt yalnız hüquqla yox, həm də ifadə olunan rasional və insani dəyərlərlə ölçülür". Prezidentin çıxışları da Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa əsaslanan mövqeyini həm hüquqi, həm də mənəvi müstəvidə təsdiqləyir.

Tərəddüd etmədən deyə bilərik ki, cənab İlham Əliyevin natiqlik üslubu çağdaş dövlətçilik natiqliyinin modern modelini təcəssüm etdirir. Onun çıxışlarının əsas formulu strukturlaşdırılması argumentasiyalı olmasıdır. O öz nitqini hər zaman giriş, əsas tezis, onu dəstəkləyən faktlar və nəticə prinsipi ilə formalaşdırır. Bu, auditoriyanın diqqətini dağılmadan mərkəzə cəmləməyə və fikrin məntiqi ardıcılıqla qəbuluna imkan yaradır. Bu xüsusiyyət xüsusilə beynəlxalq platformalarda - BMT, Davos İqtisadi Forumu, Münhen Təhlükəsizlik Konfransı, "Valday" Klubu və sair tədbirlərdə açıq şəkildə görünür.

Prezident İlham Əliyevin çıxışlarında təkrarlanan əsas ideya formulları xüsusi yer tutur. Yuxarıda qeyd etdiyimiz "Qarabağ Azərbaycandır!", "Biz tarix qarşısında məsuliyyət daşıyıyıq!", "Biz postmünaqişə dövründəyik, amma təhlükəsizlik gündəmdə qalır" kimi fikirlər yalnız siyasi mesaj deyil, həm də nitqdə tezislərin yaddaşda qalmasını təmin edən bir ritorik mexanizmdir. Bu cür ifadələr vasitəsilə Prezident milli maraqları sistemli və davamlı şəkildə təqdim edir, hər çıxışında əsas ideyanı müxtəlif kontekstlərdə yenidən vurğulayır.

İlham Əliyevin çıxışlarının digər önəmli xüsusiyyəti geosiyasi reallıqlara istinad tərzidir. Bu nitqlərdə beynəlxalq hüquq, regional təhlükəsizlik, iqtisadi inteqrasiya və enerji təhlükəsizliyi kimi anlayışlar dərin məzmunla təqdim olunur. Bu, onun çıxışlarını sadəcə daxili auditoriyaya deyil, beynəlxalq diplomatik dairələrə də ünvanlayan çoxqatlı kommunikasiya aktına çevirir. Məsələn, 2022-ci ildə Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində əməkdaşlıq üzrə imzalanan sənədin təqdimatında Prezidentin dediği "Azərbaycan Avropanın etibarlı enerji tərəfdaşdır" fikri yalnız bir iqtisadi bəyanat deyil, həm də Azərbaycanın mövqeyini gücləndirən diplomatik formuldur.

Bu üslubun əsasında isə rasional soyuqqanlıqla milli duyğular arasında qurulan tarazlıq dayanır. Prezidentin nitqlərində emosional ifadələr azlıq təşkil etmə, onların strateji məqamda və ölçülü şəkildə verilməsi təsiri ikiqat artırır. Bu, natiqlikdə "rasional emosiya" adlanan konseptin tətbiqinə uyğun gəlir ki, bu da liderin mesajını həm beynəlxalq auditoriyaya anlaşılan, həm də milli auditoriyaya qəbul edilən formaya salır. Nobel mükafatı laureatı Daniel Kahneman qeyd edirdi ki, "İnsan qərarları yalnız faktlarla deyil, o faktların necə təqdim edildiyi ilə formalaşır". İlham Əliyevin natiqlik strategiyası möhöz bu prinsipin dövlət səviyyəsində tətbiqi kimi də dəyərləndirilə bilər.

Heydər Əliyev öz çıxışlarında emosional tonlara nadir hallarda yer verirdi. Lakin belə məqamlarda onun nitqi ictimai rəyə birbaşa təsir edər, məsələni təkcə məntiqi çərçivəsində deyil, eyni zamanda dərin mənəvi məsuliyyət prizmasından təqdim edirdi. Bu anlarda onun sözləri insanlarda sadəcə informativ yox, həmçinin psixoloji və ideoloji təsir doğurur, cəmiyyətdə həmrəylik və inam hissini gücləndirirdi. Məsələn, 1994-cü ilin oktyabrında ölkədə çevriliş cəhdinin qarşısı alındıqdan sonra etdiyi televiziya müraciəti emosional tonun siyasi sabitliyi necə qoruduğunu göstərən tipik nümunədir. Ulu Öndər xalqa müraciət edərək demişdir: "Azərbaycan xalqı, mənə dəstəklədiniz, sizə inanıram, arxalanıram. Hec bir güvvə bizi yolumuzdan döndərə bilməz!" Bu cümlələrdə liderin emosional müraciəti rasional mesajı gücləndirir, səmimiyyət, təşəkkür və siyasi qətiyyət bir-birini tamamlayır. Hədəf vəziyyəti izah etməklə yanaşı, xalqa psixoloji bağ qurmaq, təhlükə anında milli iradənin gücünü səfərbər etmək idi.

Bu cür çıxışlar İlham Əliyev natiqliyinin fərqli xüsusiyyətini, liderin xalqa eyni anda düşünməsi, eyni dərdi hiss etməsi və bu hissi siyasi ifadəyə çevirə bilmə bacarığını göstərir. Həm də onu göstərir ki, Heydər Əliyev və İlham Əliyev natiqliyin sistemli şəkildə formalaşdığı siyasi məktəbin qurucularıdır. Onların çıxışları idarəetmə mədəniyyətinin ayrılmaz hissəsidir. Bu məktəb natiqliyin Azərbaycan modelidir.

Başqa bir misal. 1990-cı ilin Qanlı Yanvar hadisələrindən dərhal sonra Moskvada verdiyi bəyanatda Heydər Əliyev demişdir: "Mən Azərbaycan xalqının başına gətirilən bu faciəni qətiyyətlə pisləyirəm. Mən Azərbaycan xalqı ilə birlikdəyəm". Bu çıxış yalnız emosional reaksiyanın deyil, milli mövqeyin, siyasi iradənin və lider məsuliyyətinin aydın təzahürü idi. Bu çıxışın mahiyyəti həm də ondan ibarət idi ki, Heydər Əliyev hələ Sovet İttifaqının ali dairələrinin içində olduğu halda, siyasi riskləri göz önünə alaraq açıq şəkildə rejimin törətdiyi qanlı hadisəyə qarşı çıxmışdır. Burada artıq diplomatik etiket və dövlət prosedurları deyil, liderin tarixi məsuliyyət anlayışı və vicdanı önə keçmişdir. O, bu bəyanatla həm sovet rejiminin legitimliyinə kölgə salmış, həm də Azərbaycanın milli azadlıq ruhuna güc vermişdir. Eyni zamanda bu çıxış göstərmişdir ki, siyasi liderlik yalnız idarəetmə texnikası deyil, eyni zamanda kritik anda xalqla bir sırada dayanmaq, haqqın yanında olmaq və tarixin önündə cavabdehlik daşımaq qabiliyyətidir.

İlham Əliyevin çıxışlarında da emosional anlar tarixi dönüş nöqtələrinə təsadüf edir. Onun emosiya anı duyğudan doğmur, əksinə, strateji düşüncənin içində formalaşan, məsuliyyətin və tarixi yükün təsiri ilə cıllanan bir ifadə formasına çevrilir. 2020-ci ilin noyabrında Şuşanın azad edilməsi ilə bağlı verdiyi "Şuşa, sən azadsan! Qarabağ Azərbaycandır!" bəyanatı yalnız hərbi-siyasi qələbənin elan olunması deyildi, eyni zamanda Azərbaycanın 30 illik itkisi və gözlənti dolu yaddaşına ünvanlanan, xalqın milli qürurunu dirçəldən, tarixi ödələtin bərpa olduğunu boyan edən yüksək emosional siyasi mesaj idi. Ali Baş Komandan bu ifadələrlə xalqın illərlə yığılmış ağrısını öz dilində səsləndirərək milli kimliyin və dövlət iradəsinin təcəssümünə çevirməyi bacarmışdır.

Həmin günlərdə şəhid ailələrinə müraciətdə səsləndirdiyi "Sizin övladlarınız tarix yazdı. Biz onların qarşısında baş əyirik!" fikri isə dövlət rəhbərinin məsuliyyətindən daha artıq bir anlam daşıyırdı. Bu sözlər siyasi rəhbərin xalqın keçmişini və gələcəyi qarşısında mənəvi borc hissini ifadə edən, dövlətin vətəndaşa sadəcə idarəçi münasibəti ilə deyil, insani və milli duyğularla yanaşdığını göstərən nümunə idi.

Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri

Azərbaycan-Özbəkistan: kənd təsərrüfatında strateji tərəfdaşlığın yeni mərhələsi

"Son illər Azərbaycan və Özbəkistan arasında formalaşan siyasi və iqtisadi münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. Bu əməkdaşlıq yalnız diplomatik əlaqələr və neft-qaz sektorları ilə məhdudlaşmır, həm də kənd təsərrüfatı sahəsində ciddi dönüş yaradır. Əsas diqqət mədəni-tarixi yaxınlıq, qarşılıqlı iqtisadi maraqlar və kənd təsərrüfatı sahəsində tamamlayıcı üstünlüklərin birləşdirilməsinə yönəlib. Ölkələrimizin aqrar sahədə əməkdaşlığı həm ticarət dövrüyəsində, həm də aqrartexniki və emal sahələrində yeni imkanlar yaradır. Bu əməkdaşlıq təkcə məhsul alqı-satqısı ilə kifayətlənmir, eyni zamanda kənd təsərrüfatının strukturlaşdırılmasında, yeni texnologiyaların tətbiqində və elmi əlaqələrin inkişafında da özünü göstərir".

Bu fikirlər Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin baş mütəxəssisi Eldar Quliyevin "Azərbaycan və Özbəkistan: Kənd təsərrüfatında strateji tərəfdaşlığın yeni mərhələsi" adlı məqaləsində yer alıb. AZƏRTAC məqaləni təqdim edir.

İqtisadi dinamika və məhsul müxtəlifliyi

Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında kənd təsərrüfatı məhsullarının idxal-ixrac əlaqələri son illərdə ciddi şəkildə genişlənməmiş, ticarət dövrüyəsində nəzərəcarpacaq artım müşahidə olunmuşdur. Bu dinamika xüsusilə 2022-2024-cü illərdə daha qabarıq şəkildə özünü göstərmiş, təkcə ümumi dəyərin deyil, həm də məhsul çeşidlərinin və qarşılıqlı ehtiyaclarının daha dəqiq uyğunlaşdırılmasının əlaməti olmuşdur. Azərbaycanın Özbəkistandan idxal etdiyi məhsullar əsasən qurudulmuş meyvələr (xüsusilə üzüm və ərək), paxlalılar (ağ lobya, noxud və s.), qabıqlı qoz-fındıq, pambıq ipliyi və aqrakimyəvi vasitələrdən ibarətdir. Bu məhsullar həm yerli emal və istehsal zəncirinə daxil edilir, həm də daxili bazarın tələbatını qarşılamaq üçün istifadə olunur.

Məsələn, 2023-cü ildə qurudulmuş meyvələrin idxal dəyəri 14 milyon ABŞ dollarını keçmiş, təkcə qurudulmuş üzüm üzrə bu göstərici 8,7 milyon dollar səviyyəsində olmuşdur. Paxlalı məhsullar və yerləştiyi idxalında da əhəmiyyətli artım qeydə alınmışdır ki, bu da Özbəkistanın bu sahədəki istehsal gücü ilə Azərbaycanın daxili bazar tələbatının uyğunlaşmasını göstərir.

İxracda gəldikdə Azərbaycan Özbəkistana əsasən alma, üzüm, nar, fındıq, badam, həmçinin kərə yağı və uşaq qidaları göndərir. 2024-cü ilin ilk aylarında alma və fındıq ixracında əhəmiyyətli artım müşahidə edilmişdir. Bu məhsullar ölkəmizin iqlim və torpaq şəraitinin təbii üstünlüklərdən qaynaqlanır.

Bununla yanaşı, aqrakimyəvi vasitələrin, -pestisidlər, herbisidlər, funqisidlər, - idxalı da sürətlə artmışdır. Bu, təsərrüfatların texnoloji təminatının yaxşılaşmasını və aqrar sahədə intensiv istehsalə keçid tendensiyasını əks etdirir. Beləliklə, ticarət dövrüyəsi yalnız məhsul mübadiləsi ilə deyil, həm də texnoloji transformasiyanın sürətlənməsi ilə ölçülür.

İdxal və ixracda quru və təzə məhsulların paralel üstünlük təşkil etməsi ixtisaslaşmanın və qarşılıqlı ehtiyacların tamamlayıcılığının bariz nümunəsidir. Azərbaycanın məhsuldar torpaqları, əlverişli iqlim və mövsümi rəngarəngliyi təzə meyvə-tərəvəz istehsalını dəstəkləyir. Özbəkistan isə məhsulların emalı, qurutma və qablaşdırılması sahəsində qabaqcıl təcrübəyə malikdir. Bu iki modelin birləşməsi hər iki ölkəyə daha keyfiyyətli, dəyər əlavə olunmuş məhsullar istehsal etmək və üçüncü bazarlara çıxmaq imkanı verir.

Bu ticarət münasibətləri, sadəcə, iqtisadi alqı-satqı deyil, eyni zamanda ixtisaslaşmanın, istehsalın dərinləşdirilməsinin və regional əmək bölgüsünün inkişafının göstəricisidir. Beləliklə, 2022-2024-cü illər üzrə statistik göstəricilərdən çıxan nəticə ondan ibarətdir ki, Azərbaycan-Özbəkistan kənd təsərrüfatı ticarəti strukturlaşma və stratejiyönümlü əməkdaşlıq modelinə çevrilməkdədir.

2025-ci ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracat əlaqələri inkişafını davam etdirib. Bu dövrdə Azərbaycanın Özbəkistandan ümumi idxal həcmi 156,3 milyon ABŞ dolları, Özbəkistana ixracı isə 14 milyon ABŞ dolları təşkil edib.

Kənd təsərrüfatı və emalı məhsulları üzrə idxalda 26,3 milyon ABŞ dolları həcmində ticarət həyata keçirilib. İdxalın əsas məhsulları arasında tərkibində tütün əvəzəediciyəli olan və ya olmayan çəkməli digər tütün (30 faiz), qabığı təmizlənməmiş yunan qozu (18 faiz), qurudulmuş üzüm (11 faiz), quş yumurtası (7 faiz) və ağ xırdadənəli lobya (4 faiz) xüsusi yer tutub.

İxracda isə ümumi həcmi 4,5 milyon ABŞ dolları təşkil edən məhsullar arasında kərə yağı (27 faiz), uşaq yeməkləri (14 faiz), təzə alma (14 faiz), qabıqlı badam (12 faiz), qabığı təmizlənməmiş meşə fındığı (5 faiz) və pambıq yağının ekstraksiyası nəticəsində alınan cecəllər (4,5 faiz) üstünlük təşkil edib.

Bu göstəricilər Azərbaycan və Özbəkistan arasında kənd təsərrüfatı sahəsində ticarətin yalnız həcmi deyil, həm də məhsul çeşidlərinin zənginliyi və qarşılıqlı ixtisaslaşmanın dərinləşməsi baxımından inkişaf etdiyini təsdiqləyir.

Aqroklasterlər və birgə təşəbbüslər

Tərəflər arasında əməkdaşlığın daha bir perspektivli istiqaməti birgə aqroklasterlərin yaradılmasıdır. Bu klasterlər istehsalat başlamaq məqsədilə emalına, qablaşdırılmasına və ixracına qədər olan zənciri vahid sistemdə birləşdirir. Azərbaycanın "Fruits Season Group" şirkəti artıq Özbəkistanda - Nəmanqan və Daşkənd bölgələrində müasir aqroklasterlər qurmağa başlayıb. Bu nümunə iki ölkə arasında praktiki əməkdaşlığın uğurlu modelinə çevrilməkdədir.

Özbəkistan isə Azərbaycanın kooperativ təşkilatçılığı sahəsindəki təcrübəsindən yararlanaraq fermer birliklərini gücləndirməyə başlayıb. Bu sahədə qarşılıqlı təlimlər və elmi seminarlar da təşkil olunur.

Logistika və dəhlizlər - əməkdaşlığın əsas arteriyaları

Azərbaycan və Özbəkistan arasında kənd təsərrüfatı məhsullarının dövrüyəsini sürətləndirən əsas amillərdən biri də nəqliyyat infrastrukturudur. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Ələt Beynəlxalq Dəniz Limanı və Orta dəhliz layihələri iki ölkə arasında məhsul daşınmasını sadələşdirir. Zəngəzur dəhlizinin işə düşməsi ilə isə Azərbaycan Mərkəzi Asiya ilə, Özbəkistan isə Avropa ilə daha sürətli və təhlükəsiz əlaqə qura biləcək. Bu nəqliyyat arteriyaları sayəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının təzə və keyfiyyətli şəkildə bazarlara çatdırılması təmin olunur. Bu isə təkcə iqtisadi səmərəlilik deyil, həm də rəqəbat qabiliyyətinin qorunması baxımından mühüm amildir.

Aqrar elmi və texnoloji əməkdaşlıq

İki ölkə arasında əməkdaşlıq təkcə ticarət və logistika ilə məhdudlaşmır. Aqrar təhsil və tədqiqat sahəsində birgə layihələr inkişaf etdirilir. Universitetlərarası razılaşmalar, elmi-tədqiqat institutları arasında əməkdaşlıq, elektron platformalar üzərindən məlumat mübadiləsi və "ağıllı əkinçilik" texnologiyalarının tətbiqi diqqət mərkəzindədir. "Elektron kabinet" sistemləri, rəqəmsal monitoring və sensor texnologiyaları fermerlər üçün daha çevik idarəetmə imkanı yaradır. Bu texnologiyalar məhsuldarlığı artırmaqla yanaşı, resursların (su, gübrə və s.) səmərəli istifadəsinə də şərait yaradır.

Türk dünyasında iqtisadi sinerji

Azərbaycan-Özbəkistan əməkdaşlığı təkcə ikitərəfli deyil, həm də türk dünyasında iqtisadi inteqrasiyanın mühüm bir dayağı kimi dəyərləndirilir. Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində aqrar əməkdaşlıq, innovasiya və ticarət əlaqələri yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyur. Azərbaycanın məhsuldar torpaqları və iqlim şəraiti ilə, Özbəkistanın emal və aqrartexnoloji imkanları birləşdikdə, bu sinerji daha böyük regional gücə çevrilə bilər. Bu əməkdaşlıq eyni zamanda ərzaq təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsi və üçüncü ölkə bazarlarına çıxış baxımından da strateji əhəmiyyət kəşb edir.

Gələcəyə baxış və iqtisadi nəticə

Bütün bu faktlar onu göstərir ki, Azərbaycan və Özbəkistan arasında kənd təsərrüfatı əməkdaşlığı artıq strateji xarakter alıb və yalnız statistik göstəricilər deyil, həm də dərin strukturlaşma ilə müşayiət olunur. Emal müəssisələri, aqroparklar, logistika sistemləri və elmi əməkdaşlıq bu əlaqələrin dayanıqlı inkişafını təmin edir. Gələcəkdə bu model regionun digər ölkələri üçün nümunə ola bilər. Azərbaycan və Özbəkistan birlikdə Qafqaz və Mərkəzi Asiyanın aparıcı kənd təsərrüfatı və ərzaq ticarəti mərkəzinə çevrilmək gücünə malikdir.

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Dövlət başçısının
diplomatiyasının sədası
Yaxın Şərqdən gəlir

"Uzun illər davam edən müharibədən əziyyət çəkən Suriya yenidən qurulur. Dekabrda Bəşər Əsəd rejiminin devrilməsindən sonra formalaşan yeni hakimiyyət bütövlükdə darmadağın edilmiş ölkənin bərpasına çalışır. Bu baxımdan infrastrukturunu və təndəş müharibəsi nəticəsində dağıdılan Suriyaya Azərbaycanın təbii qaz tədarükünün işə salınması bir ölkənin bərpasına göstərilən fundamental dəstək kimi görülməlidir. İllik tədarükün iki milyard kubmetrə çatacağı, elektrik enerjisinin Türkiyədən Suriyaya səkkiz fərqli nöqtədən ixrac ediləcəyi və gələcək illərdə ixrac qabiliyyətinin artırılacağı gözlənilir. Bu prosesdə hər bir aktorun üzərinə məsuliyyət düşür. Rəsmi Ankara Suriyanın yenidən qurulmasında əsas oyunçu mövqeyindədir, Azərbaycan da homin mövqeyə dəstək verərək Suriyanın enerji təhlükəsizliyini təmin edir".

man kəsiyində dirçəlsin və beynəlxalq münasibətlər sisteminin subyekti kimi öz ayaqlarını üzərində dayana bilsin. Potensial imkanlar Türkiyəyə və İraqa ixrac istiqamətində genişləndirilir. Suriya Prezidentinin səfəri zamanı müzakirə olunan mövzulardan biri də məhz bu idi. Əsas Avropa olmaqla 12 ölkəyə qaz ixrac edən Azərbaycan üçün Yaxın Şərq olmaqla yeni bir coğrafiya formalaşır. Digər bir mühüm amil də var: Suriyanı İordaniya ilə birləşdirən qaz kəməri də dağıdılmış vəziyyətdədir. Onun bərpası mümkünlüyi isə Azərbaycan qazının Suriyadan keçməklə Misirə qədər çatdırılması perspektivini vəd edir. Bu, həm də Azərbaycanın elektrik enerjisi istehsalının genişləndirilməsi şansını yaradır. Azərbaycan Yaxın Şərq regionuna da elektrik enerjisi ixrac edə biləcək potensialındadır. Hadisələrin uğurlu və sürətli inkişaf tendensiyası homin hədəfin də reallaşacağından xəbər verir.

Azərbaycan və Suriya prezidentləri Antalyada forum zamanı görüşdülər. Davamında Prezident Əhməd Əl Şaraanın başçılıq etdiyi keçid hökumətinin nümayəndələri iyulun 12-də Azərbaycana səfər etdilər. Məhz həmin səfər zamanı aparılan müzakirələr bir çox məsələyə işıq tutdu. Dövlətimizin başçısı müvafiq tapşırıq və göstərişlərini rəhbər tutan Baş nazirin müavini Samir Şərifovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti, həmçinin Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndə heyəti Suriyada səfərdə oldular. Hər iki səfərlə Suriyanın bərpası və quruculuğu prosesinə Azərbaycanın hansı formada dəstək verə biləcəyi məsələləri dərindən öyrənilirdi. Qeyd olundu ki, Azərbaycanın Türkiyə vasitəsilə Suriyaya təbii qaz nəqli ölkəmizin bərpayaquruculuqda iştirakının, Yaxın Şərq siyasətinə isə qətiyyətlə addımladığının göstəricisidir. Azərbaycanın Avropa, Mərkəzi Asiyada sonra Yaxın Şərqdə yürüdülmüş aktiv siyasəti Prezident İlham Əliyevin gərgin əməyinin nəticəsidir. Dövlətimizin başçısının diplomatiyası indi də Yaxın Şərqin qurulmasına töhfə verir. Bu da Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş imicinə müsbət təsir edir.

Bu, açılan fürsət pəncərəsi o deməkdir ki, Suriya qısa za-

man kəsiyində dirçəlsin və beynəlxalq münasibətlər sisteminin subyekti kimi öz ayaqlarını üzərində dayana bilsin. Potensial imkanlar Türkiyəyə və İraqa ixrac istiqamətində genişləndirilir. Suriya Prezidentinin səfəri zamanı müzakirə olunan mövzulardan biri də məhz bu idi. Əsas Avropa olmaqla 12 ölkəyə qaz ixrac edən Azərbaycan üçün Yaxın Şərq olmaqla yeni bir coğrafiya formalaşır. Digər bir mühüm amil də var: Suriyanı İordaniya ilə birləşdirən qaz kəməri də dağıdılmış vəziyyətdədir. Onun bərpası mümkünlüyi isə Azərbaycan qazının Suriyadan keçməklə Misirə qədər çatdırılması perspektivini vəd edir. Bu, həm də Azərbaycanın elektrik enerjisi istehsalının genişləndirilməsi şansını yaradır. Azərbaycan Yaxın Şərq regionuna da elektrik enerjisi ixrac edə biləcək potensialındadır. Hadisələrin uğurlu və sürətli inkişaf tendensiyası homin hədəfin də reallaşacağından xəbər verir.

İnfrastruktur olduqca nəhəngdir. İldə iki milyard kubmetrə qədər Azərbaycan qazını neql etmək qabiliyyətindədir ki, bu da layihənin strateji mühüm mərhələ olduğunu göstərir".

Azərbaycan hər yerdə olduğu kimi, Yaxın Şərq regionunda da etibarlı tərəfdaş kimi tanınır

"Beynəlxalq münasibətlər sistemində müəkkəb proseslərin davam etdiyi bir şəraitdə Azərbaycan regionda sabitlik və tərəfdaşlıq modeli nümayiş etdirir. Son illər enerji sektorunda həyata keçirdiyi ardıcıl və strateji addımlar, xüsusilə də qaz ixracında göstərdiyi çeviklik və pragmatik yanaşma ölkəmizi global enerji xəritəsində etibarlı və perspektivli tərəfdaş kimi təsdiqləyir. Artıq Azərbaycanın enerji siyasəti təkcə Avropa ilə məhdudlaşmır. Ölkəmizin Yaxın Şərqə - Suriyaya qaz ixracı regionlararası enerji əməkdaşlığında yeni səhifə açır".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva deyib.

O bildirib ki, Azərbaycanın enerji ixracında diversifikasiyanı təmin etməklə yanaşı, həm də iqtisadi-siyasi əlaqələrinin yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu göstərir. Xüsusilə Yaxın Şərqdə baş verən geosiyasi dəyişikliklər və region ölkələrinin enerji təhlükəsizliyi baxımından yeni mənbə axtarışları fonunda Azərbaycanla əməkdaşlıq həm texniki, həm də strateji baxımdan daha yüksək dəyər qazanır. Azərbaycan qazının Türkiyə ərazisindən Suriyaya ixracına cari il aprelin 11-də Antalyada və iyulun 12-də Bakıda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Suriyanın keçid dövrü Prezidenti Əhməd Əl Şaraa arasında keçirilən görüşlərdə əldə edilmiş razılaşmalar əsasında start verilib. Azərbaycan təbii qazının Türkiyə ərazisi ilə Suriyaya neql olunması ölkəmizin enerji ixracı tarixində mühüm mərhələdir və Cənubi Qafqaz ilə Yaxın Şərq arasında yeni enerji körpüsünün əsasını qoyur. Türkiyə-Suriya Təbii Qaz Boru Xəttinin açılışı ilə Azərbaycandan Suriyaya qaz nəqlinin başlanması ölkəmizin etibarlı və strateji

enerji təchizatçısı olduğunu bir daha nümayiş etdirir.

Milli Məclisin deputatının sözlərinə görə, Azərbaycanın Suriyaya qaz ixrac etməsi ölkələr arasında əməkdaşlığın yeni səviyyəyə çatdırılması prosesinin növbəti mərhələsindən xəbər verir. Bu addım nəinki ikitərəfli münasibətlərin möhkəmlənməsinə, həm də Yaxın Şərqin siyasi-iqtisadi proseslərinə olduqca vacib müsbət təsir göstərəcək. Azərbaycanın bu məsələdə böyük təcürbəsi var. Suriyaya qaz ixracının başlanması bu prosesin təkcə iqtisadi deyil, siyasi nəticələr doğuracağına da işarədir. Azərbaycanın bu təşəbbüsləri təkcə enerji resurslarının ixracı deyil, eyni zamanda, regional təsir gücünün genişləndirilməsi, Yaxın Şərqdəki bir sıra ölkələrlə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, yeni diplomatik kanalların açılması baxımından da mühüm hadisə kimi dəyərləndirilir. Bütün bunlar Azərbaycanın yeni iqtisadi reallıqlara uyğun mövqelənməsini və enerji siyasətində çevik, çoxvektorlu diplomatiya yürütməsini göstərir.

"Azərbaycan-Suriya əlaqələri eyni zamanda Azərbaycanın Yaxın Şərq siyasətinin bir hissəsidir. Azərbaycan Avro-

pa, Mərkəzi Asiya istiqamətində fəal siyasət yürütdüyü kimi, Yaxın Şərq regionunda da fəallığı ilə seçilir. Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət nəticəsində Azərbaycan hər yerdə olduğu kimi, Yaxın Şərq regionunda da etibarlı tərəfdaş kimi tanınır. Azərbaycan qazı üçün dünyada rəqəbat artır. Eyni zamanda Azərbaycan qazının diversifikasiyası üçün imkanlar genişlənir. Azərbaycanın qazı Türkiyə üzərindən Yaxın Şərqə çatmaq potensialına malikdir. Bu istiqamətdə regional interkonnektor sistemləri genişləndikcə, Azərbaycan qazının dolay yolla Yaxın Şərq bazarlarına daxil olması mümkün olacaq. Beləliklə, Azərbaycanın bu bölgədə enerji əməkdaşlığı platforması yaratması global enerji təhlükəsizliyi, qaz tədarükünün şəxələndirilməsi baxımından mühüm rol oynayır. Bütün bunlar həm də ölkəmizə siyasi dividendlər də qazandırır", - deyər Sevinc Fətəliyeva vurğulayıb.

Azərbaycan-Mərakeş tərəfdaşlığı
dinamik inkişaf edir

Mərakeş ərazisinə ilk dəfə ayaq basan hər bir şəxs füsunkar mənzərələri, əzəmətli Atlas dağlarını, sahilboyu sitrus meyvə bağlarını, Sahara barxanlarını, Marrakeş və Fes kimi gözəl sahil şəhərlərini, həmçinin qədim qalaları və dəbdəbəli sarayları seyr edə bilər. Səyahətçilər Mərakeşi "İsti günəşi olan soyuq ölkə" adlandırsalar da, arəblər onu qeyr-rəsmi olaraq Əl-Məmləkə əl-Məğribiyyə (Uzaq Qərb ölkəsi) çağırırlar. Avropalılar isə ona qırmızı, gözəl anlamında, sadəcə, Mərakeş deyirlər. Burada hər addımda yerli mədəniyyətin bütün sahələrində özünəməxsusluğu hiss etmək olar. Yerli mətbəxin ən məşhur yeməklərindən biri konusvari saxsı qabda bişmiş ət və ya tərəvəzdən hazırlanmış tacin adlı xörək isə əcnəbilərin diqqətini daha çox cəlb edir. Həmçinin tərəvəz, ət və ya balıqla birlikdə təqdim olunan buxarda hazırlanmış manna yarmasından ibarət ənənəvi bərbər yeməyi olan kuskus da turistlərin ağzını dada gətirir. Bütün bunlar səyahət edənlərin yaddaşında dərin izlər buraxaraq ömürlük xoş xatirələrə çevrilir.

Vaxtilə Fransanın protektoratlığı altında olmuş Mərakeş müstəqillik qazanandan sonra dinc quruculuq mərhələsinə qədəm qoymuş və hazırda inkişaf etməkdə olan aqrar ölkələrdən biridir. Ölkə iqtisadiyyatı tələb və təklif qanunu əsasında fəaliyyət göstərən nisbətən liberal iqtisadiyyat hesab olunur. Mərakeş 2025-ci ilin əvvəlində həyat səviyyəsinə görə Afrika ölkələri arasında reyting cədvəlində Cənubi Afrika və Tunisdən sonra üçüncü yeri tutur. Şəhər əhalisi durmadan artır, indi Mərakeş əhalisinin 49 faiz şəhərlərdə yaşayır.

Mərakeş iqtisadiyyatı 2025-ci ildə inamlı artım nümayiş etdirir və ilin sonuna qədər ümumi daxili məhsulun həcmi 151,06 milyard dollara çatacağı gözlənilir. Bu ilin birinci rübündə iqtisadi artım son üç ilin ən yüksək göstəricisi olmaqla 4,8 faiz təşkil edib. Halbuki ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə bu göstərici 3 faiz təşkil etmişdi.

Bu ilin mart ayına olan məlumata görə, Mərakeşin ümumi valyuta ehtiyatlarının 5,4 faizini təşkil edən təxminən 22,1 ton qızıl var. Bu göstəriciyə görə Mərakeş dünyada 67-ci, qitədə isə 5-ci yeri tutur.

Hazırda dağ-mədən sənayesinin ümumi daxili məhsulda payı 3 faizdir. Mərakeşin əsas faydalı qazıntıları fosforitlərdir. Onların istehsalında ölkə dünyada 3-cü, ixracına görə isə 1-ci yerdədir. Qurğuşun, manqan, mis, kobalt, sink, barit isə sənaye miqyasında hasil edilir.

Fosfatlar və gübrələr, toxuculuq məhsulları - geyim və tekstil məmulatları Mərakeşin ixrac sənayesinin əsasını təşkil edir. İxracatın digər sahələrinə elektron komponentlər, qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, minerallar, neft məhsulları, tranzistorlar, sitrus meyvələri, tərəvəz - pomidor, şirin kartof (batat), həmçinin avokado, çiyələk, zeytun və zeytun yağı, balıq məhsulları daxildir. Mərakeş kənd təsərrüfatı məhsullarının, xüsusilə meyvə-tərəvəzin Avropa ölkələrinə və digər dünya bazarlarına əhəmiyyətli ixracatçısıdır.

Ölkənin iqtisadi və ticarət paytaxtı olan Kasablanka həm də müasir Mərakeşin simvolu hesab olunur. O, həm də Mərakeşin ən böyük və ən sıx əhalisi olan şəhəridir. Ölkənin ən gözəl şəhəri isə Marrakeşdir.

Mərakeşin idxalında - xam neft, toxuculuq malları, müxtəlif növ parçalar, maşın və avadanlıqlar, buğda, təbii qaz, elektrik enerjisi, tranzistorlar, plastik məmulatlar mühüm yer tutur. Fransa və Yaponiya modelləri əsasında tam şəkildə Mərakeşdə yığılan avtomobillər Avropaya, Yaxın Şərq ölkələrinə və Afrikaya ixrac edilir.

Mərakeşin əsas xarici ticarət tərəfdaşları həm ixracda, həm də idxalda lider olan İspaniyadır. İspaniyadan sonra onun idxal və ixrac üzrə əsas ticarət tərəfdaşları Fransa, Hindistan və İtaliyadır. Çin, Almaniya, ABŞ də bu ölkə ilə ticarətdə mühüm rol oynayırlar.

Mərakeşin əsas xarici siyasət prioritetlərinə ənənəvi tərəfdaşlarla əlaqələrin gücləndirilməsi, xüsusilə Afrika ölkələri ilə iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi və Qərbi Sahara probleminin həlli də daxil olmaqla, beynəlxalq

xalq ələmdə ölkənin maraqlarının təşviq edilməsi daxildir.

Tarixi və mədəni irsin zənginliyi bu ölkəyə xarici turistlərin axımına səbəb olmuşdur. Mərakeş 2025-ci ilin yanvar-may aylarında 7,2 milyon turisti qəbul etməklə yeni rekordla imza atıb. Bu göstərici ötən ilin həmin dövrü ilə müqayisədə 22 faiz çoxdur. Bu il Mərakeşə 18 milyon turist gəlişi gözlənilir.

Mərakeş yaxın illərdə iki böyük idman tədbirinə evsahibliyi edəcək: Afrika Millətlər Kubokuna və 2030-cu ildə keçiriləcək Dünya Kubokuna. Ölkədə bu sahədə aparılan intensiv hazırlıq işləri onu deməyə əsas verir ki, Mərakeş 2030-cu ildə 26 milyon turisti qəbul edə biləcək.

Mərakeş Krallığı Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini 1991-ci il dekabrın 30-da tanıyıb, ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələr isə 1992-ci il avqustun 25-də qurulub və iki ölkə arasında münasibətlərin əsası qoyulub. 1994-cü ilin dekabr ayında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Kasablankada keçirilmiş İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçıların VII konfransında iştirak etmək məqsədilə Mərakeş səfər etməsi qarşılıqlı münasibətlər tarixində mühüm hadisə olub. Bu zirvə toplantısı çərçivəsində mərhum kral II Həsən ilə keçirilən görüşdə qarşılıqlı əməkdaşlığın təməli qoyulub. Hazırda bu dostluq əlaqələri Prezident İlham Əliyev və Kral VI Məhəmmədin söyləri sayəsində uğurla davam etdirilir.

Azərbaycan özünün milli naraqlarına uyğun olaraq ötən dövr ərzində Mərakeş ilə münasibətlərin möhkəmlənməsinə xüsusi əhəmiyyət verir. İki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni və sosial münasibətləri tənzimləyən 100-dən çox sənəd imzalanıb. Bunlar qarşılıqlı münasibətlərin sabit və davamlı inkişafı üçün müntib zəmin yaradır. İki ölkənin dövlət və hökumət strukturları arasında qarşılıqlı əlaqələr durmadan artır. Xüsusilə ədliyyə nazirlikləri arasında əməkdaşlıq haqqında saziş fəaliyyət göstərir.

2025-ci il mayın 9-da Azərbaycan və Mərakeşin məşğulluq orqanları arasında əməkdaşlıq sənədi imzalanıb. Qarşılıqlı əlaqələrin və birgə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi məqsədilə imzalanan plan aktiv məşğulluq tədbirləri, məşğulluq xidmətlərinin rəqsəmsallaşdırılması peşə hazırlığı, işsiz şəxslərin, xüsusilə gənclərin məşğulluq imkanlarının artırılması və karyera məsləhəti xidmətlərinin göstərilməsi istiqamətində əməkdaşlığı nəzərdə tutur.

Hazırda Azərbaycan inkişaf edən müasir iqtisadiyyatı və böyük iqtisadi potensialı olan bir ölkədir. Həmçinin mühüm coğtafi, geosiyasi məntəqədə yerləşməsi, Cənubi Qafqazda lider dövlət olması dünya dövlətlərinin diqqətini cəlbən mühüm amillərdir. Bunlar Mərakeş ilə münasibətlərin davamlı inkişafını zəruri edən amillərdir. Təsədüfi deyil ki, Mərakeş ilə Azərbaycan arasında vizasız rejim mövcuddur. Mərakeşli iş adamlarının Azərbaycan bazarına rahat şəkildə daxil olmaları üçün bütün imkan və şərait yaradılmışdır.

İki ölkə arasında enerji və logistika sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi bərdə razılıq mövcuddur. Mərakeşin kənd təsərrüfatı sahəsindəki təcürbəsi Azərbaycanın kənd təsərrüfatı məhsullarının artırılmasına və ixracına kömək edə bilən müsbət amildir.

Hər iki ölkənin regional təhdidlərlə qarşılasməsi onların hərbi quruculuq sahəsində əməkdaşlığını da zəruri edir. Məhz iki ölkə hökumətləri arasında 2024-cü il oktyabrın 30-da imzalanmış saziş müdafiə sahəsində əlaqələrin gücləndirilməsi üçün təməl yaratmış oldu. Bu sənəd texniki yardım, birgə hərbi təlimlər, təcürbə mübadiləsi, kibertəhlükəsizlik və müdafiə sənayesi daxil olmaqla bir sıra əməkdaşlıq sahələrini əhatə edir. 2025-ci il yanvarın 10-da Azərbaycan və Mərakeş arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında razılaşma təsdiqləndi.

Qarşılıqlı mədəni əlaqələr də durmadan inkişaf edir. Ötən ilin yayında Rabat şəhərində "Şuşa günləri"nin keçirilməsi yaddaqlan hadisə oldu. İslam dünyasının 2024-cü il üçün mədəniyyət paytaxtı seçilmiş tarixi Şuşa şəhərində reallaşan layihə də Mərakeşli diplomatların marağına səbəb oldu.

2024-cü il oktyabrın 12-də Mərakeş Krallığının paytaxtı Rabatda "Mərakeş-Azərbaycan münasibətləri: tarix və çağırışlar" adlı seminarın keçirilməsi ölkə ictimaiyyəti tərəfindən müsbət qarşılandı. Seminarla Azərbaycan ilə Mərakeş arasında əlaqələrin tarixinə və hazırkı vəziyyətinə nəzər salınıb, onun perspektivləri barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

2024-cü ilin iyulunda Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Mərakeş Krallığı Hökuməti arasında ümumvətəndaş pasportlarının sahiblərinin viza tələbindən azad edilməsi haqqında Saziş"i ratifikasiya edib. Təsədüfi deyil ki, 2025-ci ilin yanvar-may ayları ərzində Mərakeşdən Azərbaycana gələn turistlərin sayı ötən illə müqayisədə iki dəfədən artıq 1500-ə çatıb.

Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi ilə paytaxt Rabatda fəaliyyət göstərən Amadeus İnstitutu arasında 2024-cü ildə qarşılıqlı əməkdaşlıq memorandumu imzalanmışdır. Bu il martın 15-də Rabat şəhərində Azərbaycanın Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsinin rəqsəmsallaşdırılması peşə hazırlığı, işsiz şəxslərin, xüsusilə gənclərin məşğulluq imkanlarının artırılması və karyera məsləhəti xidmətlərinin göstərilməsi istiqamətində əməkdaşlığı nəzərdə tutur.

Son illərin qarşılıqlı əməkdaşlığın zəngin məzmunu kəsb etməsi iki dost ölkə arasında münasibətlərin dinamik inkişafından xəbər verir. Hər iki ölkə qarşısına çıxan daxili və xarici problemləri həll etmək qətiyyətinə və güdrətinə malikdir. Onların arasında ardıcıl tərəfdaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsi bu işdə mühüm rol oynayır, Şimal-Qərbi Afrikada və Cənubi Qafqazda dinc quruculuq və əməkdaşlıq üçün yeni yollar açır.

Atamoglan MƏMMƏDLİ,
BDU-nun dosenti

İlham Əliyevin "Şahdəniz" layihələri davam edir

"Şahdəniz Alfa", "Şahdəniz Bravo" və tikiləcək daha bir platforma

Azərbaycan qazını alan ölkələrin sayı getdikcə artır. İxracın artırılması isə ilk növbədə hasilatın çoxalmasından asılıdır. Hazırda 14 ölkəyə mavi yanacaq göndərən Azərbaycanın qaz ixracı mənbəyi "Şahdəniz"dir.

"Şahdəniz" son onilliklər dünyada kəşf olunmuş ən böyük və perspektivli karbohidrogen yataqlarından biridir. Yatağın işlənməsinin birinci mərhələsi çərçivəsində çıxarılan qaz 2006-cı ildən CQBK (Cənubi Qafqaz Boru Kəməri) vasitəsilə Gürcüstana, 2007-ci ildən BTƏ (Bakı-Tbilisi-Ərzurum) kəməri ilə Türkiyəyə nəql edilir. Elə buradaca xatırladaq ki, CQBK Azərbaycanın və Gürcüstanın ərazisi boyu uzanır. Gürcüstan-Türkiyə sərhədində CQBK-ya qoşulan əlavə hissə Ərzurumadək uzanır və Sən-gəçaldan başlanan bu xətt bütövlükdə BTƏ kəməri adlanır.

"Şahdəniz-2"-dən əldə olunan mavi yanacaq isə 2018-ci ilin ortalarından "Cənub qaz dəhlizi"nə vurulur. Türkiyə "Şahdəniz" qazını TANAP-la (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) məhz həmin vaxtdan alır. Avropaya qaz ixracı TAP-la (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) 2020-ci ilin son günündən başlanıb.

"Şahdəniz" yatağı Xəzərin dərinsulu şelfində, Bakıdan 70 kilometr cənub-şərqdə, suyun dərinliyinin 50 metrden 600 metrədək dəyişdiyi ərazidə yerləşir. Bu nəhəng yatağın sahəsi 140 kvadratkilometrdən çoxdur.

"Şahdəniz" 1999-cu ildə kəşf olunub. Yataq üzrə Hasilatın Pay Bölgəsi Sazışı (HPBS) 1996-cı il iyunun 4-də Bakıda SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) və xarici şirkətlərin konsorsiumu arasında imzalanıb. HPBS Milli Məclis tərəfindən ratifikasiya edilərək həmin il oktyabrın 17-də qüvvəyə minib. "Şahdəniz-1"-dən qaz "Şahdəniz Alfa", "Şahdəniz-2"-dən isə "Şahdəniz Bravo" platformaları vasitəsilə çıxarılır. Təsədüfi deyil ki, bu qurğuları "Şahdəniz"-in qoşa qanadı adlandırırlar. Bir sözlə, "Şahdəniz" Azərbaycanı dünyada qaz ixrac edən ölkə kimi tanıdan, "Cənub qaz dəhlizi"-nin ehtiyat mənbəyi olan yataqdır.

Bu yatağın kəşf olunmasında o zaman SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti vəzifəsində çalışan İlham Əliyevin böyük səyi və zəhməti olub. "Şahdəniz" qazını uzaq ünvanlara daşıyaraq Avropanın enerji xəritəsini dəyişən "Cənub qaz dəhlizi" kimi möhtəşəm bir layihə də məhz Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və liderliyi ilə, yaratdığı möhkəm beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq sayəsində gerçəkləşib.

"Şahdəniz"də iştirak payları belədir: BP (operator - 29,99 operator), LUKOYL (19,99 faiz), TPAO (19 faiz), "Cənub qaz dəhlizi" (16,02 faiz), NİKO (10 faiz), MVM (5faiz). Yataqdan Azərbaycan (SOCAR-a), Gürcüstan (GOGC-yə), Türkiyə (BOTAŞ-a) bazarlarına, çoxsaylı obyektlər üçün Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft mərmərinə və Avropadakı alıcılara qaz çatdırılması davam edir.

BP-nin məlumatına görə, ilin ilk üç ayında yataqdan ümumilikdə - "Şahdəniz Alfa" və "Şahdəniz Bravo" platformalarından birlikdə təqribən 7 milyard standart kubmetr qaz və təxminən 1 milyon ton (təqribən 8 milyon barel) kondensat hasil olunub. Mövcud "Şahdəniz" qurğularının hasilat gücü hazırda gündə təxminən 76,4 milyon (ildə təqribən 27,9 milyard) standart kubmetrdir.

İlkin hasilat başlayandan indiyədək "Şahdəniz" yatağından təxminən 243 milyard kubmetr qaz və 50 milyon ton kondensat çıxarılıb. 2024-cü ildə yataqdan təxminən 28 milyard kubmetr qaz və 4 milyon tondan artıq (təxminən 35 milyon barel) kondensat əldə edilib.

Bütün bunlar "Şahdəniz"-in töhfələrinin hələ hamısı deyil. Mütəxəssislər vaxtaşırı belə bir fikir də səsləndirirdilər ki, layihənin növbəti mərhələsinin də olacağı mümkündür. Budur, cari il iyunun əvvəlində Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində "Şahdəniz" konsorsiumu yatağın işlənməsində növbəti mərhələ - "Şahdəniz Kompresiya" (ŞDK) layihəsi üçün yekun investisiya qərarını elan etdi. Bu, əvvəlki iki mərhələnin davamıdır.

2,9 milyard dollar dəyərində olan ŞDK layihəsində məqsəd "Şahdəniz"-dəki aşağıtəzyiqli qaz ehtiyatlarının hasilatını bundan əlavə, layihə çərçivəsində əvvəlki iki platforma və Səngəçal terminalında mövcud infrastruktur üzərində aparılacaq bir sıra işlər də görülməkdir.

Tikinti işlərinin bu ilin sonlarında başlanması planlaşdırılır və 2029-cu ildə yekunlaşması gözlənilir. Yeni platformanın həmin il "Şahdəniz Alfa"-dan, 2030-cu ildə isə "Şahdəniz Bravo"-dan alınan qaz həcmələrini kompresiya üçün qəbul etməyə hazır olacağı nəzərdə tutulur. Tikinti işləri ölkə daxilində yerli resurslardan istifadə etməklə həyata keçiriləcək və 4000-ə qədər iş yeri yaradacaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Zəngəzur dəhlizinin açılmasının əhəmiyyətini, nəhayət, Ermənistanda da anlayırlar

Yeni dünya düzənində sürətli və təhlükəsiz ticarətin aparılması hər bir dövlət üçün həm iqtisadi, həm də geosiyasi cəhətdən mühüm əhəmiyyət daşıyır. O üzündən Orta dəhlizin keçdiyi Azərbaycan, ümumilikdə isə Cənubi Qafqaz dünyanın böyük güclərinin maraq dairəsinə çevrilib.

Son vaxtlar Orta dəhlizlə bağlı global səviyyədə müsbət proseslər baş verir. Dəhlizin dünya ticarətindəki əhəmiyyətini dərk edənlərin sayı sürətlə artır. Eyni zamanda dəhlizin daha səmərəli olması üçün dəstək verən tərəflərin sayı çoxalır. Hətta Ermənistanda da Orta dəhlizin mühüm qolu olacaq Zəngəzur dəhlizinin açılması barədə prezident səviyyəsində müsbət bəyanat verilməsinin şahidi oluruq.

Azərbaycan illərlə bu dəhlizin beynəlxalq statusu qazanması üçün uğurlu logistika siyasəti aparıb. Prezident İlham Əliyevin Çin, Orta Asiya ölkələri, Gürcüstan və Türkiyə ilə apardığı danışıqlar dəhlizin səmərəli global ticarət marşrutuna çevrilməsində önəmli rol oynayır. Dövlətimizin başçısı düşünülmüş siyasəti ilə region ölkələrini vahid maraq ətrafında birləşdirməyi bacarıb.

Hazırda Orta dəhlizdə tranzit rolunu oynayan ölkələr ümumi maraq ətrafında səylərini birləşdiriblər. Təklifi marşrutun səmərəliliyini artırmaqdır. Məsələn, Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunda (TBNM, Orta dəhliz) tərəfdaş olan Azərbaycan, Qazaxıstan və Gürcüstanın birgə əməkdaşlığı sayəsində yük bəyannamələrinin rəsmiləşdirilməsi müddəti 8 saatdan 30 dəqiqəyə endirilib ki, bu da vaxt itkisinin 16 dəfə azaldılması deməkdir. Üç ölkənin qəbul etdiyi bu qərar Asiya və Avropada yük göndərən və yük qəbul edən ölkələr tərəfindən məmnunluqla qarşılanıb.

Məlum olduğu kimi, Özbəkistan Orta dəhlizə qoşulmaq, dünya əhəmiyyətli ticarət marşrutunda tranzit ölkə olmaq istəyir. Bu səbəbdən son dövrlər qardaş ölkə bu istiqamətdə daha fəal çalışır. Özbəkistanın Xəzərə çıxışı olmasada, dənizdə böyük ticarət dönanmasını yaratmaqla Orta dəhlizdə önəmli rol almaq istəyir. Məqsəd öz məhsullarını dünya bazarına rahat çıxarmaqla yanaşı, Orta dəhlizin tranzit gəlirlərindən faydalanmaqdır. Çünki Özbəkistanda yaxşı başa düşürlər ki, Asiya ilə Avropanı birləşdirən bu dəhliz dünyanın ən əhəmiyyətli ticarət marşrutu olacaq və burada yer alan ölkələr böyük gəlirlər əldə edəçəklər.

də fəaliyyət göstərmiş nəqliyyat əlaqələri bərpa ediləcək. Bununla yanaşı, ABŞ və Avropa İttifaqı Orta dəhlizi Rusiyadan keçən ənənəvi marşrutlara alternativ olaraq nəzərdən keçirir və bu marşrutun inkişafını strateji prioritet kimi dəyərləndirir. Çin isə Ukrayna münəqişəsi fonunda TBNM-ə geosiyasi riskləri azaldan, daha sabit və dayanıqlı tranzit marşrutu kimi maraq göstərir.

Artıq Ermənistanda anlayırlar ki, Rusiya ilə İranın siyasəti və iqtisadi təzyiqlərindən qurtarmağın yeganə yolu Azərbaycan və Türkiyə ilə əməkdaşlıq etməkdir. Bu gün Ermənistan bazarlarında satılan məhsulların çoxu Türkiyə məhsuludur. İki ölkə arasında birbaşa ticarət münasibətləri olmadığı üçün həmin mallar əvvəl Gürcüstana, sonra da Ermənistanla gətirilir. Bu isə məhsullara iki dəfə gömrük rüsumu ödənilməsi deməkdir.

Bələ vəziyyətin heç də onların xeyrinə olmadığını Ermənistan cəmiyyətində istər rəhbərlik, istərsə də xalq səviyyəsində anlayanların sayı tədricən çoxalır. Hamı anlayır ki, qonşu ölkələrlə siyasəti və iqtisadi münasibətlərin qurulması Ermənistanın indi düşüdüğü çətin durumdun çıxmasının yeganə yoludur. O üzündən dövlətlər Ermənistanda Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı müsbət bəyanatlar səsləndirilir.

Ermənistan prezidenti Vaqan Xaçaturyanın son bəyanatı da bu qəbildəndir. Qonşu ölkənin dövlət başçısı dəhlizin keçdiyi ərazinin sakinləri ilə keçirdiyi görüşdə demişdir: "Əgər biz Şünikin (Zəngəzurun) qapılarını açsa bilsək - 43 kilometr in imkanlarını nəzərdə tutaram, əmin ola bilərsiniz ki, gələcək bizə inkişaf üçün böyük imkanlar verəcək. Məqsədimiz tezliklə Azərbaycanla sülh müqaviləsini imzalamaqdır".

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Daha 30 ukraynalı uşağa Qəbələdə reabilitasiya xidmətləri göstəriləcək

Ukraynadakı müharibədən əziyyət çəkmiş uşaqların ölkəmizə gətirilərək reabilitasiya xidmətlərinə cəlb edilməsi işləri davam etdirilir.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Ukraynadan daha 30 uşaq reabilitasiya xidmətləri ilə təmin edilmək üçün ölkəmizə gətirilib.

Uşaqlara agentliyin Qəbələ Uşaq Reabilitasiya Mərkəzində 10 günlük reabilitasiya proqramı çərçivəsində tibbi, sosial-psixoloji reabilitasiya xidmətləri göstəriləcək. Onlar üçün peşəkar psixoloqlar tərəfindən fərdi konsultasiyalar, qrup terapiyaları, eləcə də yoxa və rəqs terapiya məşğələləri təşkil olunacaq. Məqsəd onların emosional vəziyyətlərinin stabiləşməsinə, cəmiyyətə inteqrasiyalarının təmin

edilməsinə dəstək göstərməkdir. Uşaqlar üçün Qəbələ və Şokidəki istirahət mərkəzlərinə, tarixi-memarlıq abidələrinə ekskursiyalar da təşkil olunacaq.

Bundan əvvəlki 7 qrupla birlikdə ümumilikdə 200-dən çox ukraynalı uşaq ölkəmizə gətirilərək sosial-psixoloji reabilitasiya xidmətləri ilə təmin edilib.

Cəbrayılada ilk dəfə "Səyyar Gənclər Xidməti" layihəsinin açılış mərasimi olub

Son bir neçə il ərzində Gənclər Fondunun dəstəyi ilə Azərbaycanın müxtəlif şəhər və rayonlarında, o cümlədən ucaq kəndlərdə keçirilən "Səyyar Gənclər Xidməti" layihəsi bu il "Suveren dövlət, vətənpərvər gənclik" şüarı altında təşkil edilir.

AZƏTAC xəbər verir ki, ilk dəfə olaraq layihənin açılışı Azərbaycanın işğaldan azad olmuş ərazilərində - Cəbrayıl şəhərində baş tutub. Açılışa Cəbrayıl və Zəngilan-dan olan gənclər qoşulublar.

"Konstitusiyaya və Suverenlik İli" çərçivəsində təşkil edilən bulki layihənin əsas məqsədi region gənclərini Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün ölkə ərazisində suverenliyimizin bərpasının əhəmiyyətini ilə tanış etmək, uğurla

həyata keçirilən gənclər siyasətinin yaratdığı imkan və xidmətlərin, o cümlədən məşğulluq, innovasiya və digər sahələrdə reallaşdırılan təşəbbüslərin regionlarda yaşayan gənclər üçün ölçətilməsinə töhfə verməkdən ibarətdir. Layihənin açılış mərasimi Dövlət Himninin səsləndirilməsi və ölkəmizin suverenliyi uğrunda canından keçən şəhidlərimizin əziz xatirəsinin birdəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb.

Tədbirdə Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Prezidentin Xüsusi Nümayəndəliyinin böyük məsləhətçisi Nicat Kərimov, Gənclər Fondunun icraçı direktoru vəzifəsini icra edən Yusif Vəliyev, Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzinin baş direktoru Azər Əliyev çıxış edərək "Səyyar Gənclər Xidməti"-nin ölkə gəncləri üçün əhə-

miyyətini vurğulayıblar. Layihə ölkə gənclərinin maarifləndirilməsi və onların dövlətçilik dəyərlərinə bağlılığının gücləndirilməsi istiqamətində atılan mühüm addımlardan biri kimi qiymətləndirilib.

Qeyd olunub ki, bu təşəbbüs regionlarda yaşayan gənclərin sosial aktivliyini artırmaqla yanaşı, onların bilik və bacarıqlarının inkişafı-

na, vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsinə öz töhfəsini verəcək. Tədbirin rəsmi hissəsi gənclərin ifasında vətənpərvərlik ruhunda musiqili çıxışlarla yekunlaşıb.

Daha sonra Səyyar Gənclər Xidməti çərçivəsində açıq hava şəraitində Cəbrayıl və Zəngilanda yaşayan gənclər üçün dövlət gənclər siyasəti, eləcə də onların maraqları-

nı əhatə edəcək ixtisas seçimi, karyera planlaması, şəxsi inkişaf, könüllülük, əsas həyat bacarıqları kimi mövzularda maarifləndirici təlimlər və sessiyalar keçirilib. Bununla yanaşı, tədbir ərazisində gənclərin istedad və təşəbbüslərinin üzə çıxarılması məqsədilə interaktiv fəaliyyətlər - vörkşoplar, master-klaslar, viktorinalar və intel-

lektual oyunlar təşkil edilib. Gənclər üçün nəzərdə tutulan stolüstü oyunlar, komanda əsaslı oyləncəli proqramlar vasitəsilə onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili təmin olunub. Tədbir zamanı təşkil olunan fəaliyyətlərdə fəallığı ilə seçilən gənclər mükafatlandırılıb.

Qeyd edək ki, "Səyyar Gənclər Xidməti" layihəsi Azərbaycan

Respublikasının Gənclər Fondunun dəstəyi, "Gənc Könüllülər" İctimai Birliyi və Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə həyata keçirilir. Layihənin 2025-ci ilin oktyabr ayının sonunadək respublikanın 15 şəhər və rayonunda ucaq kəndlərdə yaşayan minlərlə gənci əhatə etməsi planlaşdırılır.

REGIONLAR

Gəncə şəhər rəhbərliyi
Hacıkənd qəsəbəsində
sakinlərlə görüşmüşdür

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin (ŞİH) başçısı Niyazi Bayramov Hacıkənd qəsəbəsinin sakinləri ilə səyyar görüş keçirmişdir.

ŞİH-in məsul əməkdaşlarının, bələdiyyə sədrlərinin, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə vətəndaşlar işlə təminat, maddi yardım, su xəttinin bərpası və digər məsələlərlə bağlı müraciətlər səsləndirmişlər. Niyazi Bayramov sakinlərin qaldırdıqları problemlərin qısa zamanda həlli üçün aidiyyəti təşkilatlara tapşırıqlar vermişdir. Bir sıra məsələlər isə araşdırılaraq həll olunması üçün qeydiyyata alınmışdır.

"Azərbaycan"

Xəstəxana iki şəhər - Gəncə və Naftalan, eləcə də 9 rayon - Şəmkir, Gədəbəy, Qazax, Ağstafa, Tovuz, Göygöl, Samux, Goranboy və Daşkəsəndə yaşayan təxminən 1,4 milyon nəfərə xidmət göstərəcək.

Açılış mərasimində çıxış edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rəşad Tağıyev xəstəxananın fəaliyyətə başlamasını Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan səhiyyəsinin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı kimi dəyərləndirib, dövlətimizin səhiyyə sahəsində müəyyən etdiyi proqramlar - tibb müəssisələrinin yenidən qurulması, onların ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunması, regionlarda diaqnostika mərkəzlərinin tikilərək istifadəyə verilməsi, xüsusilə uşaqların bütün tibbi xidmətlərlə ən yüksək səviyyədə əhatə olunmasının başlıca istiqamətləri kimi qiymətləndirib.

TƏBİB-in icraçı direktorunun müşaviri Anar Ağayev və Ağciyər Xəstəlikləri Mərkəzinin direktoru Nəhmət Rəhmanov çıxışlarında əhaliyə tənəffüs sisteminin spesifik və qeyri-spesifik xəstəliklərinin müalicəsi, diaqnostika və profilaktika ilə bağlı tibbi xidmət göstərəcək Şəmkir regional xəstəxanasında ya-

Ağciyər Xəstəlikləri Mərkəzi Şəmkir
regional xəstəxanasının açılışı olub

radılan şərait barədə məlumat veriblər. Bildirilib ki, xəstəxanada vərəmin aşkarlanması və diaqnostikasının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirlərin görülməsi, nəzarətin gücləndirilməsi, vərəm xəstəliyinin laborator və instrumental diaqnostika şöbəsinin təkmilləşdirilməsi və güc-

ləndirilməsi üçün lazım olan hər cür şərait var.

Açılış mərasimindən sonra iştirakçılar xəstəxanada yaradılan şəraitlə tanış olublar. Məlumat verilib ki, xəstəxanada iş prosesinin səmərəli təşkili üçün inzibati hissədə tam şərait yaradılıb. Həyat funksiyaları pozulmuş və yaşaması

risk altında olan, xüsusi baxım tələb edilən şəxslərə reanimasiya və intensiv terapiya bokslarında xidmət göstəriləcək. Bütün reanimasiya otaqları və palataları süni ventilyasiya cihazı, mərkəzləşdirilmiş oksigen və vakuum sistemləri və avadanlıqlarla təchiz edilib.

"Azərbaycan"

Füzuli və Beyləqan
gəncləri üçün təlim
təşkil edilib

Füzuli və Beyləqan gəncləri üçün "Regionlarda hibrid təhdidlərə qarşı maarifləndirmə" təlimi təşkil olunub.

Dörd gün davam edən təlim proqramı çərçivəsində Füzuli və Beyləqan Gənclər evlərində keçirilən təlimlərdə gənclərə media savadlılığı, informasiyanın düzgün şəkildə axtarılması, təhlil edilməsi və qiymətləndirilməsi, həmçinin saxta informasiyanın müəyyənəşdirilməsi, hibrid təhdidlər, dezinformasiya, misinformasiya, malinformasiya, rəqəmsal təhlükəsizlik və müdafiə bacarıqları və digər mövzular izah olunub, real faktlar üzrə nümunələr göstərilib.

İnteraktiv təlimlərdə sosial medianın dövlətlər və cəmiyyətlər üçün yaratdığı digər problemlərdən də bəhs olunub, dezinformasiya ilə mübarizə vasitələri və yolları barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Gəncə Cihazqayırma Zavodu ilə
"Azəriqaz" İB arasında
memorandum imzalanıb

Gəncə Cihazqayırma Zavodunda istehsal olunan sayğacların laboratoriya və istismar sınaqlarının müsbət nəticələri nəzərə alınaraq SOCAR rəhbərliyi burada yerli mexaniki qaz sayğaclarının istehsalına dair qərar qəbul etmişdir.

Bu məqsədlə "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi ilə Gəncə Cihazqayırma Zavodu arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanmışdır. Razılaşmaya əsasən, zavod istehsalat həcmini əhəmiyyətli dərəcədə artırmaqla birinci il 200 min, növbəti illərdə isə 500 min ədəd qaz saygacı istehsal edəcək.

Qeyd edək ki, zavod təkcə istehsalı genişləndirmir, həm də texnologiyı innovasiyaları ak-

tiv şəkildə tətbiq edir. Müəssisəyə metal emalı, plastik küt-lənin formalaşdırılması və tozla boyama sahələri üzrə yeni avadanlıqlar gətirilmişdir. Bundan əlavə, zavod istehsalın modernləşdirilməsində mühüm addım olan ağıllı (smart)

sayğacların hazırlanmasına da başlamışdır. Burada həmçinin yaxın gələcəkdə uzaqdan idarə edilən sayğacların istehsalı nəzərdə tutulmuşdur.

S.YUNİSOĞLU,
"Azərbaycan"

Goranboy pambıqçıları
son becərmə işləri ilə
məşğuldurlar

Goranboyda kənd təsərrüfatının ənənəvi və strateji sahələrindən olan pambıqçılığa maraq artır. Bunun sayəsində rayonda pambıq əkinə sahələri genişlənmişdir.

Bu il rayon ərazisində pambıq əkinə üçün fiziki və hüquqi şəxslərlə 1983,3 hektar torpaq sahəsi üzrə icarə müqavilələri bağlanmışdır. Fermerlər əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də tarlalardan bol məhsul götürmək üçün əllərdən gələnə ösir-gömüşlər. Onlar aqrotexniki tədbirləri vaxtında yerinə yetirmiş, suvarmaya və kimyəvi dərmanlamaya diqqətlə yanaşmış, vegetasiya dövründə əlaq otlarına və ziyanvericilərə qarşı zamanında mübarizə aparmışlar. Artıq becərmə işləri başa çatmaq üzrədir.

Pambıq sahələrinin suvarma problemi də yoxdur. Bunun üçün ənənəvi üsullarla yanaşı, müasir pivot suvarma sisteminə də istifadə olunur. Həmin sistem suvarmada səmərəliliyi artırmaqla yanaşı, itkilərin qarşısını almağa və məhsuldarlığın yüksəlməsinə imkan verir.

"Azərbaycan"

Möminə xatun türbəsinin bərpası
istiqamətində işlərə başlanılıb

Naxçıvan şəhərində yerləşən böyük tarix və mədəniyyət yadigarı, Azərbaycan milli memarlığının möhtəşəm abidəsi və Şərq memarlığının incilərindən biri olan Möminə xatun türbəsinin bərpası istiqamətində işlərə başlanılıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazirliklə "Atelier Erich Pummer GmbH" şirkəti arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən dünyanın işçi qrupu Naxçıvana gəlib. Şirkət tərəfindən ilkin olaraq ərazidə müvafiq infrastrukturun qurulması işlərinə başlanılıb. Abidə tarixiliyi qorunub saxlanılmaqla ilkin formaya uyğun bərpa ediləcək.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev cari il mayın 22-də "Naxçıvan şəhərində yerləşən Möminə xatun türbəsi dünya əhəmiyyətli tarix-memarlıq abidəsinin bərpası və konservasiyası ilə bağlı tədbirlər haqqında" sərəncam imzalayıb.

Masallıda yolların təmiri davam edir
Bu işə yerli xeyriyyəçilər də qoşulublar

Masallı rayonunda əhalinin rahat və təhlükəsiz hərəkətini təmin etmək üçün bir sıra küçə və kənddə xili yollarda aparılan təmir işləri davam edir.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən Bədəlan ərazisinin Çayqırağ kəndində 4,5 kilometr məsafədə asfalt örtüyünün döşənməsi üçün hazırlıq işlərinə başlanılmışdır. 47 sayılı "Yol İstismarı" MMC tərəfindən Miyanku kəndinin mərkəzi yolunda aparılan təmir işləri isə yekunlaşmışdır.

Bundan savayı, xeyriyyəçilər tərəfindən Böyük Kolatan ərazisinin Bağrıoba kəndində

130 metr məsafədə kənddaxili küçəyə asfalt qırıntısı və Təklə ərazisinin Sığıncaq kəndində 150 metr məsafədə kənddaxili küçəyə çınqıl döşənməsidir. Banbaşı kəndində 250 metr və Türkoba ərazisinin Şatıroba kəndində isə 180 metr məsafədə yol qreyderlə hamarlanmışdır. Həmçinin Bədəlan ərazisinin Çayqırağ kəndində asfalt örtüyünün döşənməsi ilə əlaqədar maneə yaranan körpü sökülmüş, Böyük Kolatan ərazisində bələdiyyə tərəfindən Kolatan-Xanahıyan yolu qreyderlə hamarlanmışdır.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Qızmar günəş də Ağstafa əkinçisini
çöldən çəkindirə bilmir

Məhsuldarlıq taxıl üzrə 34, kartof üzrə 300 sentnerdən çoxdur

müsbətdir. Cari ilin məhsulu üçün 477,3 hektarda qarğıdalı, 1408 hektarda günəbaxan, 673 hektarda kartof ekilmişdir. Bu məhsulların istehsalında da yüksək nəticələrə nail olunur. Kartof sahələrinin hər hektarından 300 sentner məhsul götürülür.

Rayonda üzümçülüyə maraq çoxdur. Əvvəllər üzümçülük rayonu kimi tanınan Ağstafada bu gəlirli sahənin inkişafının davamlı olması üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir. Təcrübəli bağbanlar bu işə cəlb edilməklə yeni üzüm bağları salınır. Son illər rayonda 3 hektarda yeni tinglər əkilib. Hazırda rayonda 500,9 hektar üzüm bağı var. Onun 497,9 hektarı bar verir.

Heyvandarlığa gəldikdə, son məlumata görə, rayon üzrə 25,4 min baş qaramal, 139,7 min baş davar var. Əhalinin orzaq təminatında mühüm rol oynayan heyvandarlığın inkişafı

daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Xüsusən qaramalın cins tərkibini yaxşılaşdırmaq üçün süni mayalanmaya üstünlük verilir. Təkcə bu ilin 6 ayı ərzində 50-dən çox cins düyü alınmışdır ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə çoxdur.

Ağstafanın meyvə bağlarının da məhsuldarlığı bu il gözənil-

diyindən çoxdur. Hazırda rayon üzrə 1389,1 hektar meyvə bağı var və həmin bağların 1304,7 hektarı barverəndir. Keçən il bu bağların hər hektarından 117 sentner meyvə götürən fermerlər bu il həmin rəqəmin çox olacağını deyirlər.

Bu gün rayonda elə bir sahə yoxdur ki, orada qızgın iş get-

məsin. Taxılçılar biçindən sonra torpağı şumlayır, kartof əkinlər yığımlı sürətləndirir, bağbanlar üzüm yığımına hazırlaşır. Hətta son günlərin qızmar günəşi də əkinçiləri çöldən çəkindirə bilmir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Şamaxıda Moldovanın ekoloji stres
amillərinə davamlı üzüm sortlarından
ibarət nümayiş bağı salınıb

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Üzümçülük və Şərabçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Şamaxı Təcrübə Stansiyasında Moldovada seleksiya olunmuş, ekoloji stres amillərinə davamlı üzüm sortlarından ibarət nümayiş bağı salınıb.

Nümayiş bağına həsr olunmuş tədbirdə Üzümçülük və Şərabçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru Vüqar Səlimov, Moldova Respublikasının Azərbaycanadakı səfiri Aleksandr Esaulenko, Şamaxı Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin nümayəndələri və digər rəsmi qonaqlar iştirak ediblər.

Tədbir zamanı Vüqar Səlimov bildirib ki, son illərdə global istiləşmənin təsiri ilə kənd təsərrüfatı bitkiləri, xüsusilə də üzümçülük sektoru artan quraqlıq və digər ekoloji risklərlə üz-üzə qalıb. Araşdırmalara əsasən, stress faktorları arasında quraqlığın təsiri 26 faizə qədər yüksəlib. Bu baxımdan üzüm sortlarının quraqlıq və digər abiotik-biotik risklərə davamlılığını prioritet sahəyə çevrilib.

Direktor əlavə edib ki, institutda bu məqsədlə quraqlığadavamlı üzüm sortlarının seçilməsi və yaradılması, adaptiv sortların introduksiya və iqlimləşdiril-

məsi, torpaqda rütubət saxlanması üçün tədbirlərin tətbiqi, suya qənaətedici innovativ texnologiyaların tətbiqi, aqrotexniki və torpaqbecərmə üsullarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədqiqatlar aparılır.

Yeni layihə çərçivəsində Moldovanın 9 üzüm sortundan ("Plavay", "Viorika", "Qara Fetyaska", "Kloriçika", "Luminika", "Fetyaska Muskatnaya", "Kopçək", "Legenda", "Moldova") ibarət 90 ədəd calağ ting (CO4 calağı üzərində) dəmənə şəraitində əkilib. Məqsəd bu sortların quraqlığa, xəstəlik və zərərvericilərə, yüksək temperatur və digər amillərə davamlılıq xüsusiyyətlərini qiymətləndirməkdir.

Bağda üzüm sortlarının inkişaf dinamika, məhsuldarlığı və keyfiyyəti, ekoloji plastiklik və adaptiv göstəriciləri araşdırılacaq və nəticələr yerli fermerlərə nümayiş etdiriləcək.

Tədbir iştirakçıları nümayiş bağında aparılan əkinlərlə tanış olaraq, Moldovadan gətirilmiş sortların inkişaf vəziyyəti ilə maraqlanıblar. Bildirilib ki, bu layihə ölkədə kompleks xüsusiyyətlərə malik texniki üzüm sortlarının artırılmasına və seleksiya sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın güclənməsinə töhfə verəcək.

"Azərbaycan"

Mədəniyyət

Turizm

Azərbaycanda kənd turizmi hər zaman mövcud olub. Kənd turizmi saf təbiətə, qədim tarixə, fəal istirahətə açılan qapıdır. Hələ sovet dövründən əvvəl də şəhər sakinləri yay aylarında dağlara - yaylaqlara qalxar, kimi qohum-əqraba yanında qonaq qismində, kimi kənd evlərini icarəyə götürərək orada dincəldirilirdi. Hətta qadırdan alaçaq qurub iki-üç günlüyə dincələnlər də olurdu. Aran bölgəsindən olan bəzi iri təsərrüfat sahibləri mal-qaramı özləri ilə yaylağa qaldırardılar.

Ölkəmiz ötən əsrin 90-cı illərində öz müstəqilliyinə nail olduqdan sonra, xüsusilə 2000-ci illərdən başlayaraq dağ və dağotəyi rayonlarda, suyu və havası təmiz olan kənd yerlərində istirahət edənlərin sayı ilbəil artmağa başladı. Hazırda Nabran və ətraf qəsəbələrində, Gədəbəy, Daşkəsən, Göygöl, İsmayilli, Qəbələ, Lənkəran, Masallı, Astara, Quba, Qusar və digər rayonların kəndlərində yerli sakinlər evlərinin dək otaqları və həyotəyanı sahələrdəki

nın aran hissəsi camaatın üz tutduqları istirahət məkanlarındandır. Bir məqamı da qeyd edək ki, son illər Gədəbəy şəhəri, eləcə də onun qəsəbələri xeyli abadlaşıb. Əsaslı təmir edilən və asfalt döşənən yollar, yolaçıları istiqamətləndirən xətlər, gedəcəyin kəndə "bələdçilik edən" göstəricilər, ətrafındakı yaşılıqlar hərəkət üçün rahatlıq yaradır. Gədəbəy təkcə yaşillığı və əsrarəngiz təbiəti ilə deyil, qədim tarixi abidələri ilə də diqqətçəkəndir. Şən-

tüstüləndənlərin, şəxsi avtomobillərdə ailevi gəlib bulaq başında süfrə açanların istirahətləri bir yana, yayın bu qızmar çağında ələ düşməz bu dağ havası və mənzərəsi xüsusən də az yaşlıların ön maraqlı, ön yaddaqalan xatirələrindən sayılır.

Kənd turizmi deyəndə yada düşən rayonlardan biri də İsmayılıdır. Dağ-meşə relyefi, təmiz havası və qədim kəndləri ilə seçilən bu bölgədə - Lahıc və Başqal kəndlərində sənətkarlıq, xüsusilə misgərlik turistlərin böyük marağına səbəb olur. Burada həm də şərabçılıq və üzümçülük ənənələri qorunub saxlanılır. Şəki rayonu isə tarixi abidələri, Xan Sarayı, Böyük Karvan-sara, Kiş məbədi və zəngin mətbəxi ilə turistləri cəlb edir.

Quba rayonunda yerləşən Xınalıq və Qızı kimi dağ kəndləri isə qədim yaşayış tərzini qoruyub saxlamış nadir məkanlardır. Bu kəndlərdə etnik-mə-

xi və siyasi əhəmiyyətinə görə deyil, həm də turizm potensialına görə diqqət mərkəzindədir. Füzuli rayonunda yerləşən kurqanlar, Azıx mağarası və digər arxeoloji abidələr təkcə Azərbaycan deyil, dünya miqyasında nadir tarixi irs nümunələridir. Azıx mağarası dünyanın ən qədim insan yaşayış məkanlarından biri hesab edilir. Burada aparılan arxeoloji qazıntılar nəticəsində 350-400 min il əvvələ aid insan qalıqları aşkarlanıb. Bölgədə arxeoparkların yaradılması, tədqiqatların davam etdirilməsi və turizm marşrutlarının açılması Qarabağın daş dövrü irsinin geniş tanılmasına xidmət edəcək.

Xocavənd rayonunun Tuğ kəndi tarixi memarlığı, təbiəti və şərabçılıq ənənələri ilə kənd turizmi üçün ideal məkandır. Tuğda aqroturizm, ekoturizm və mədəni turizmin paralel inkişafı mümkündür. Burada keçmiş şərab istehsalı ənənələrinin bərpası, festivalların təşkili və tarixi memarlığın qorunması kimi layihələr həyata keçirilə bilər. Şuşa şəhəri və ətraf ərazilər, xüsusilə Türşü və Dəmirsu kimi müalicəvi suların olduğu bölgələr sanatoriya və sağlamlıq turizminin yenidən inkişafı üçün əlverişli şərait yaradır. Bu mineral sular vaxtilə mədə-bağırsaq və revmatik xəstəliklərin müalicəsində təsirli olub, sovet dövründə minlərlə insanın müalicə aldığı yerlər idi. İndi onlar əvvəlki kimi insanlara xidmət edəcək.

Ağdam, Suqovuşan, Hadrut, Talış, Kəlbəcər və Laçın kimi ərazilərdə də kənd turizminin inkişafı üçün geniş imkanlar mövcuddur. Bu bölgələrdə həm dağ, həm meşə, həm də düzənlik relyeflərinin bir araya gəlməsi təbiətlə təmas istəyən turistlər üçün ideal şərait yaradır. Bu ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun yenilənməsi isə turizm axınına artıracaq.

Hazırda bu rayonlarda geniş bərpa işləri həyata keçirilir. Tarixi, mədəni və dini abidələrin bərpası ilə yanaşı, kənd təsərrüfatı sahələrinin canlandırılması da kənd turizminin inkişafı üçün əsas baza rolunu oynayır. Bölgəyə həm yerli, həm də xarici turistlərin marağını artırmış üçün kompleks turizm infrastrukturuları yaradılır.

Qusar, Xaçmaz, Şamaxı, Qəbələ, Zaqatala, Balakən, Tovuz, Gədəbəy, Yardımlı, Masallı, Ordubad və digər bölgələr də kənd turizmi üçün yüksək potensiala malikdir. Hər rayonun özünəməxsus təbiəti, mətbəxi və mədəniyyəti onu fərqli bir turizm məkanına çevirir.

Bələdiklə, kənd turizmi təkcə regionların sosial-iqtisadi inkişafı baxımından deyil, həm də ölkənin ümumi turizm strategiyasının bir hissəsi kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu sahənin inkişafı ucqar kəndlərin bəşarəsinin qarşısını almaq, əhalinin rifahını artırmaq, iş yerləri açmaq və vergi daxilolmalarını artırmaq baxımından mühüm imkanlara malikdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Səhnə xadimləri

Aktyor ömrü

Nizami Gəncəvinin nəslinin davamçısı olması ilə fəxr edirdi. Onu qürurlandıran bir də o idi ki, bu nəslin nümayəndələri sonrakı dövrlərdə də xalqın, vətənin layiqli övladları kimi tanınıblar.

Şeyxzamanovlar nəslindən ona qədər şair, tarixçi, siyasətçi... kimi məşhurlaşanlar olmuşdu. Məmmədza Şeyxzamanov isə bu soyada aktyorluq sənəti ilə şöhrət qazanmışdı...

Onun babası Şeyx İbrahim Qüdsi haqqında ədəbiyyatşünas Firudin bəy Köçəri yazırdı: "Mərhum Şeyx İbrahim Şeyx Həsən oğlu Şeyxzamanov Gəncə şairlərinin məşhurlarıdır. ...Şeyx İbrahimin ərəbcə və farsca yaxşı biliyi var imiş və müqəddir türk şairlərindən birisi hesab olunur. Qüdsi müdərrişlik ilə və bir tərəfdən Gəncə şəhərinin yaxınlığında vəqə olan İmamzadəyi-İbrahim türbəsinin müvəlliliyi ilə güzəran edərmiş". Ümumiyyətlə, İmamzadə türbəsi Gəncənin osilli, nəcəbəti nəsilindən olan Şıxzaman-

zamanlı bolşeviklər tərəfindən həbs edilib, işgəncələrə məruz qaldı. Məmmədbağır Şeyxzamanlı isə zindandan ölümə göndərildi. Bolşeviklər 1920-ci ilin mayında onu güllələdilər. Onların qardaşı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin təhlükəsizlik orqanına rəhbərlik etmiş Nağı bəy Şeyxzamanlı bolşeviklərin işğalından sonra vətən xaini elan edildi, həbs olunması haqda qərar çıxarıldı. O, Azərbaycanı tərk etmək məcburiyyətində qaldı. Və Türkiyəyə getdi. Bir müddət orada, sonralar Almaniyada və ABŞ-də yaşadı. Nağı bəy Məmmədza Şeyxzamanovun bacısı Həmidəxanımın həyat yoldaşı idi.

Məmmədrazının qardaşı Ələsgər Şeyxzamanov isə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə xaricə təhsil al-

istəmədi. Məmmədza sevdiyi qızı qaçırdı. Bir il sonra - 1939-cu ildə qızları dünyaya gəldi. İlkörinə Leyla adını verdilər.

Amma xoşbəxt günlərinə birdən-birə sanki qara buludlar çökdü. Məmmədza Şeyxzamanovun özü və ailə üzvləri, qardaşı Ələsgərin həyat yoldaşı ilə qızı repressiyaya məruz qaldılar.

Məmmədza həyat yoldaşı və kiçik qızı ilə Qazaxıstanın ucqar vilayətlərindən birinə sürgünə göndərildi. Sürgündə qaldıqları yeddi ildə çox çətinliklər çəkdi. Bir gün Məmmədza Şeyxzamanov həyat yoldaşı və qızı ilə geri döndü. Gəncədə xeyli müddət qohum-əqraba evində gizlənməli oldular. Gizli yaşadıkları üçün aktyor işə də düzəlmədi. İllər öncə tanıdığı Xalq şairi Səməd Vurğuna müraciət etdi. Şair köməyini əsirgəmədi. Məmmədza Şeyxzamanov Gəncə Dram Teatrında fəaliyyətini davam etdirə bildi. Yeni rollarla səhnəyə çıxdı.

İllərə məxsus idi. Şeyx İbrahim Qüdsinin oğlu Hacı İsa bəy Şeyxzamanov da İmamzadə türbəsinin keşikçisi olmaq kimi nəsil-dənəslə keçəndə ona miras qalmış müqəddəs vəzifəni yerinə yetirirdi.

Hacı İsa bəy bir neçə dəfə ailə qurmuş, övladları dünyaya gəlmişdi. O, sonuncu dəfə Böyükxanım adlı iküyaşlı, dul qadınla evlənmişdi. Üç uşaqları dünyaya gəlmişdi. Gələcəyin aktyoru Məmmədza Şeyxzamanov onların ortancıl övladıydı. 1915-ci il avqustun 4-də dünyaya gəlmişdi. Məmmədrazının iki yaşı olanda atası vəfat etdi. Evlin, uşaqların qayğısını Böyükxanım təkbaşına çəkməli oldu.

Əgər dövrün dəyişməsəydi, məmləkəti bolşeviklər tərəfindən işğal edilməsəydi, ailə bacılarını itirənlər də, güngüzəran dərsləri, maddi sıxıntıları böyük olmayacaqdı. Hacı İsa bəydən qalmış var-dövlət onlara yetərdi. Amma 1920-ci ilin aprelində dövrünin üzü döndü. Aprelin 28-də Cümhuriyyət hökuməti süquta uğradaraq hakimiyyəti ələ keçirən bolşeviklər Azərbaycanda hökmranlıq etməyə başladılar. Sovet hökuməti quruldu. Yeni hökumət varlılara düşməni gözü ilə baxdı, mal-dövlətlərini müsadirə etdi.

Onlar da "yaddan çıxmıdılar". Başqa varlılar kimi, mal-dövlətləri əllərindən alındı. Yaşadıqları mülkə tamamilə mənkindən qorxan Böyükxanım könüllü olaraq orada fabrikanın açılmasına icazə verməklə qurtulmaq istədi. Əvəzində öz evində bir böyük otaq ala bildi. Var-dövlətləri müsadirə olunduqdan sonra kasıblıq, yoxsulluğun nə olduğunu bildirdi. Böyükxanım Gəncə toxuculuq fabrikində işləməli oldu.

Sovet hökuməti Şeyxzamanovların yalnız mal-dövlətlərini tələmədi. Məmmədrazının əmisi oğlu İsrail bəy Şeyx-

mağa göndərilən gənclərdən biri idi. O da vətəninə dönə bilmədi. Türkiyədən İtaliyaya getdi, orada yaşadı. Məmmədza Şeyxzamanov kiçik yaşlarından anasının cəkdiyi mənəvi sarsıntıları duyurdu, ailəsini dolandırmaq üçün əziyyətlərə qatılmalı oldu. On iki yaşından işləyib evə qazanc gətirməyə başladı ki, anasının yükünü yüngülləşdirsən. Gəncə İnşaat Texnikumuna daxil olduqdan sonra təqaüd almağa başladı.

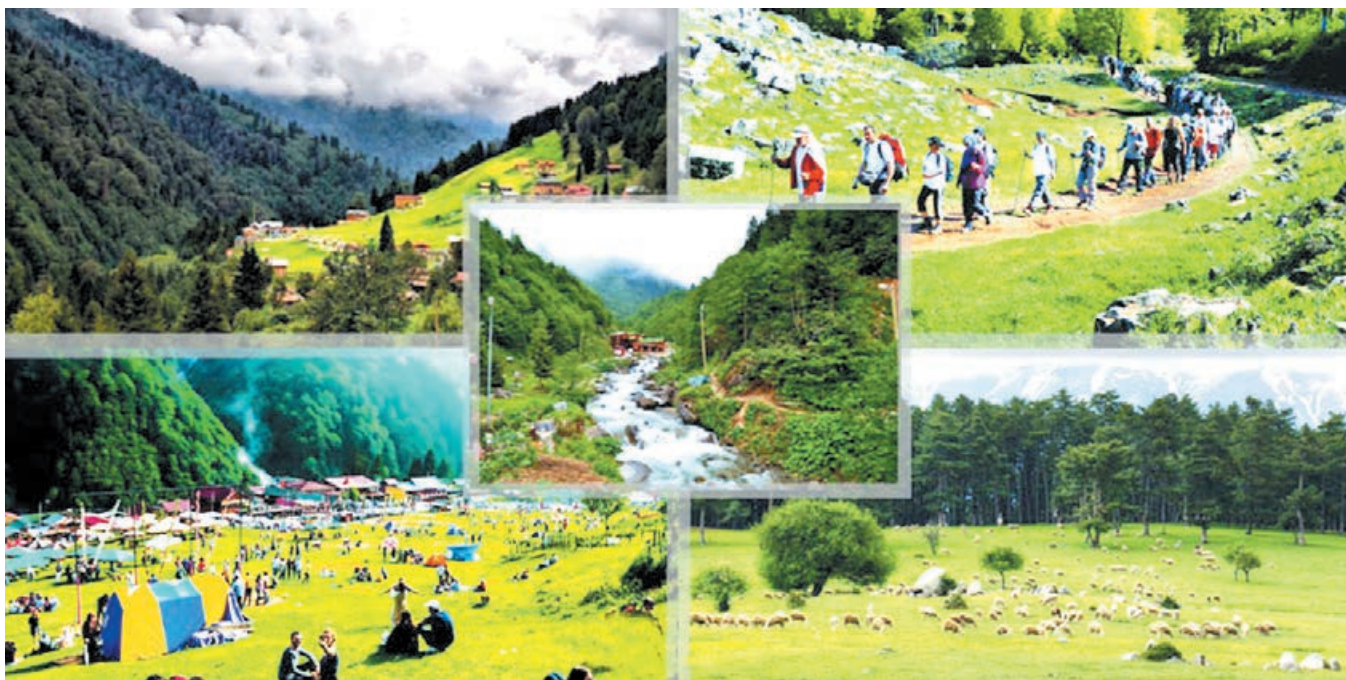
Tələbəlik illərində aktyorluq sənətinə maraq göstərdi. Onun təhsil aldığı texnikumda dram dərəcəsi fəaliyyət göstərirdi. Məmmədza həmin dərəcəyə yazıldı. Çox keçmədi ki, Gəncə Dövlət Dram Teatrının rejissoru Həbib İsmayilov onu teatrın nəzdindəki studiyaya dəvət etdi. Səhnəyə "Hind qızı" tamaşasında Brahma rolunu oynadı. Bu, kiçik rol onun böyük səhnədə ilk uğuru oldu. Getdikcə aktyor kimi tanınmağa, sevilməyə başladı. Məmmədza Şeyxzamanov Gəncə Dövlət Dram Teatrında çalışdığı illərdə "Vaqif"də Eldar, "Fərhad və Şirin"də Fərhad, "Yaqar"da İmamyar, "İki qardaş"da Yuri və başqa rolları ifa etdi.

Texnikumda təhsilini bitirib mühəndis diplomu alanda artıq aktyorluq sənət arzusunun önündə dayanmışdı. Odu ki, mühəndis ixtisasına uyğun iş axtarmadı. Gəncə Dövlət Dram Teatrında çalışdı, böyük həvəslə rolları oynadı.

Artıq iyirmi dörd yaşına çatmışdı. Gənc, yaraşlıq aktyor kimi pərəstişkarları var idi. On yeddi-on səkkiz yaşlı Nigar da Məmmədza Şeyxzamanovun oynadığı bütün tamaşalara baxmağa gəlirdi. Bu, gözəl qız gənc aktyorun diqqətini cəlb etdi. Bir-birlərini sevdilər. Məmmədza Şeyxzamanov elçiləri qızıqla göndərdi. Nigarin imkanlı ailəsi onu kasib aktyora vermək

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

İstirahət və gəzinti üçün kənd turizminin xüsusi özəllikləri var

köhnə tikililəri təmir edərək turistlərə kirayə verirlər. Kənd turizmi aran rayonlar istisna olmaqla ölkəmizin demək olar ki, bütün bölgələrində geniş yayılıb.

Kənd turizmi bölgələrin inkişafına töhfə verir

Hər rayonun özünəməxsus üstünlükləri var ki, bu da kənd turizmini daha cəlbədicidir. Məsələn, Kiçik Qafqaz dağının döşündə, Gəncədən cəmi 23 kilometrlik məsafədə yerləşən Hacı kənd gəncliləri və ətraf rayonların əhalisi üçün əlverişli istirahət yeridir. Yayın qızmar günlərində orada bir də nə olsun boş mənzil tapmaq olmaz.

Eləcə də Gədəbəy rayonu. Bu rayon və onun kəndləri, bu qulaqlı meşələri Qəbələ bölgəsinin, ən çox da Şəmkir, Samux, Tovuz, Ağstafa rayonları-

bə-bazar günləri bu rayona Şəmkirdən, Samuxdan, Tovuzdan, lap ələ Gəncənin özündən, hətta Goranboydan və Yevlaxdan bir günlüyə də olsa gəlib havasını dəyişmək, can yorğunluğunu Gədəbəy meşələrində qoyub getmək istəyənlər çoxluq təşkil edir. Bir maraqlı məqam da var ki, Gədəbəydə istirahət mərkəzlərində dincələnlərin ən çox "əlindən tutan" odur ki, əziyyət çəkib dükana-bazara getmələr. Təzə bal, qaymaq, qatıq, süd, quzu əti, çolpa, kənd yumurtası, göy-göyörti, meyvə və digər ərzaq məhsulları qapının ağzında alıcısını gözləyir. Kənd camaatı həyotəyanı sahəsində yetişdirdiyi məhsulları dükən-bazara aparmır. Ucuz və sərfəli qiymətə səyahətçiyə satıb istirahəti və təsərrüfatı ilə məşğul olur. Bu həm alıcı-turist, həm də satıcı-kəndli üçün çox sərfəlidir. Çay qırağında alaçaq qurub istirahət edənlərin, çör-çöp yığıb samovar

dəni müxtəliflik, təbii gözəllik və xalq sənətkarlığı bir araya gəlir.

Qax rayonu da kənd turizmi üçün əlverişli bölgələrdəndir. İlisu kəndi, alban abidələri, dağ mənzərələri və yerli kulinariya burada əsas cəlbədicilərdəndir.

Lənkəran rayonu subtropik iqlimi, çay plantasiyaları, sitrus bağları və Hirkan Milli Parkı ilə fərqlənir. Lerik rayonu isə təmiz təbiəti, dağlıq relyefi və uzunömürlü insanları ilə tanınır. Burada folklor elementləri, yürüş marşrutları və ekoloji turizm imkanları genişdir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur kənd turizmi üçün ən əlverişli məkanlardandır

Erməni işğalından azad edilib, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur təkcə tari-

Türkmənistanda keçirilən "Azərbaycan Milli Günü" mədəni irsimizin parlaq təqdimatıdır

Türkmənistanın Avaza Milli Turizm Zonasında keçirilən BMT-nin Dənizə Çıxışı Olmayan İnkişaf Etməkdə Olan Ölkələr üzrə III Konfransı çərçivəsində "Azərbaycan Milli Günləri" təşkil olunur.

Bu barədə Mədəniyyət Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, tədbirlər Azərbaycanın zəngin mədəniyyətini, tarixi irsini və incəsənət ənənələrini beynəlxalq auditoriyaya təqdim edir.

Azərbaycan pavilyonu konfrans məkanında ziyarətçilərə açıq olacaq. Burada ölkəmizin tarixi və mədəni irsinə dair kitablar, broşürlər, suvenirlər, xalçalar, kəlağaylar və təbii qəndirən nümunələri sərgilənəcək. Ziyarətçilərin qədim sənətkarlıq ənənələrini öks etdirən el işləri ilə də tanış ola biləcəklər.

Açıq havada təşkil olunan "Azərbaycanın milli irsinin inciləri" adlı incəsənət sergisində Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin fondundan xalçalar, intarsiya, şəkə, zər-

gərlik, təkəlduz və kəlağayı nümunələri nümayiş olunacaq. Həmçinin xalça toxuma, şəkə sənəti, zərgərlik və kəlağayı hazırlanması üzrə ustad dərsləri keçiriləcək.

Sərgi zonasının kulinariya bölməsində milli mətbəxinin ənənəvi yeməkləri və şirniyyatları təqdim olunacaq, ölkəmizin qonaqpərvərliyi və kulinariya ənənələri nümayiş etdiriləcək.

Avqustun 6-a "Azərbaycan Milli Günü" münasibətilə möhtəşəm konsert proqramı, 8-də isə Azərbaycan incəsənət ustalarının iştirakı ilə yekun qala-konserti baş tutacaq.

“YAŞAT” Fondunun şəhid övladları üçün Londondakı yay məktəbi başa çatıb

“YAŞAT” Fondunun təşkilatçılığı, “NEQSOL Holding”in, “Norm” ASC-nin və “Bakcell”in sponsorluğu, “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin tərəfdaşlığı ilə Birləşmiş Krallığın paytaxtı Londonda üçüncü “YAŞAT” yay məktəbi yekunlaşıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, on dörd gün davam edən “YAŞAT” yay məktəbinin əsas məqsədi şəhid övladlarının dünyagörüşünü, dil biliklərini və bacarıqlarını artırmaq, mədəniyyət mübadiləsində aktiv iştiraklarını təmin etmək, vaxtlarını səmərəli keçirmələri, yeni tanışlıqlar və dostluqlar əldə etmələrinə dəstək olmaqdır.

Yay məktəbi “Konstitusiya və Suverenlik İli” çərçivəsində reallaşdırılıb və London Universitet Kollecinə (University College London – UCL) keçirilib. Proqram müddətində iştirakçılar gündəlik 3 saatlıq ingilis dili dərslərində iştirak ediblər. Sonda şagirdlərə sertifikatlar təqdim olunub.

Sonuncu həftə “YAŞAT” yay məktəbinin iştirakçıları Azərbaycanın Böyük Britaniyadakı səfirliyini ziyarət ediblər.

Azərbaycan Ağırılıqqaldırma Federasiyasının iclası keçirilib, Avropa birinciliyinin nəticələri müzakirə edilib

Azərbaycan Ağırılıqqaldırma Federasiyasının (AAF) növbəti iclası keçirilib.

AAF-dan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, federasiyanın vitse-prezidenti Firdovsi Umudovun rəhbərliyi ilə baş tutan hesabat xarakterli toplantıda milli komandaların məşqçiləri ilə yanaşı, həkim və inzibati heyətin digər əməkdaşları iştirak ediblər. İlk olaraq İspaniyanın paytaxtı Madrid şəhərində keçirilmiş U-15 və yeniyetmələrin Avropa birin-

ciliyinin yekunlarına dair məşqçilərin hesabatı dinlənib.

U-15 və yeniyetmələrdən ibarət yığma komandaların he-

yətində yer alan atletlərin nəticələri və fərdi inkişaf dinamikası ayrı-ayrılıqda nəzərdən keçirilib. Daha sonra idmançı-

ların qidalanması və reabilitasiyası ilə bağlı həkim heyətinin rəyi öyrənilib. İclasda həmçinin yığma komandaların planlaşdırılan təlim-məşq toplantıları ilə bağlı konkret tapşırıqlar verilib. Hazırlıqların təşkilində məqsəd ilin vacib yarışlarına (VI İslam Həmrəyliyi Oyunları, dünya çempionatı, gənclərin Avropa birinciliyi) yollanacaq heyətin formalaşdırılmasıdır.

Toplantının sonunda federasiyadakı cari məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan taekvondoçusu ABŞ-də ustad dərsləri keçəcək

Azərbaycan taekvondoçusu Qasım Maqomedov ABŞ-də keçiriləcək "Mayami-2025" beynəlxalq taekvondo düşərgəsinə xüsusi qonaq və təlimçi qismində rəsmi dövlət alıb.

Taekvondo Federasiyasından AZƏRTAC-a bildirilib ki, "Paris-2024" Yay Olimpiya Oyunlarının gümüş mükafatçısı ustad dərsləri keçərək iştirakçılarla öz təcrübəsini bölüşəcək. Düşərgə avqustun 30-31-də təşkil olunacaq.

Azərbaycanın sərbəst güləş millisi dünya çempionatına Türkiyədə hazırlaşır

Sərbəst güləş üzrə Azərbaycan millisi dünən Türkiyəyə yollanıb.

Güləş Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yığma avqustun 20-dək Kastamonuda yerli komanda ilə birgə təlim-məşq toplantısı keçəcək. Sentyabrda Xorvatiyada təşkil ediləcək dünya çempionatına hazırlıq xarakteri daşıyan hazırlıq prosesi həm fiziki, həm də taktiki-texniki çalışmaları əhatə edəcək. Toplantıda İslam Bazarqanov, Mühəmmədli Əlizadə (hər ikisi 57 kiloqram), Nürəddin Novruzov, Ceyhun Allahverdiyev (hər ikisi 61 kiloqram), Əli Rəhimzadə, Ruslan Abdullayev, Murad Haqverdiyev (hamısı 65 kiloqram), Kənan Heybətov, Sabir Cəfərov (hər ikisi 70 kiloqram), Turan Bayramov, Maqomed-Başir Xaniyev (hər ikisi 74 kiloqram), Fərid Cabbarov, Cəbrayıl Hacıyev (hər ikisi 79 kiloqram), Arseniy Djiyoyev,

Ali Tsokayev (hər ikisi 86 kiloqram), Osman Nurmaqomedov (92 kiloqram), Maqomedxan Maqomedov, Zəfər Əliyev (hər ikisi 97 kiloqram), Xetaq Karsanov və Giorgi Meşvildişvili (125 kiloqram) yer alıb.

Xatırladaq ki, yunan-Roma güləşi üzrə millimiz də dünya çempionatına Türkiyədə hazırlaşır.

Hava proqnozu açıqlanıb

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, avqustun 6-da Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin günəşli keçəcəyi gözlənilir. Şimal-qərb küləyi gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəzlənəcək. Havanın temperaturu gecə 26-30, gündüz 35-40 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan aşağı 758 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət isə gecə 70-75, gündüz 35-40 faiz təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində şimal-qərb küləyi gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəzlənəcək. Dəniz suyunun temperaturu şimal çimərliklərində (Sumqayıt, Novxanı, Pirsəgi, Nardaran, Bilgoh, Zaqulba) 28-29, cənub çimərliklərində (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) 29-30 dərəcə isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi proqnozlaşdırılır. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qısamüddətli az yağış yağacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 23-28, gündüz 35-40, bözi yerlərdə 41 dərəcəyədək, dağlarda gecə 17-22, gündüz 29-34 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərurda hava şəraiti əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qısamüddətli az yağış yağacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Gecə və səhər duman olacağı, şərq küləyinin əsəcəyi proqnozlaşdırılır. Havanın temperaturu gecə 24-29, gündüz 35-40, bözi yerlərdə 41 dərəcəyədək isti olacaq.

Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Füzuli, Ağdam, həmçinin Daşkəsən, Gədəbəy, Göygöldə hava şəraiti yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər duman olacağı,

şərq küləyinin əsəcəyi gözlənilir. Havanın temperaturunun gecə 17-22, gündüz 29-34, bözi yerlərdə isə 37 dərəcəyədək isti olacağı ehtimal edilir.

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilanda hava şəraiti əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qısamüddətli az yağış yağacağı, şimşək çaxacağı proqnozlaşdırılır. Gecə və səhər duman olacağı, şərq küləyinin əsəcəyi gözlənilir. Havanın temperaturu gecə 17-22, gündüz 29-34, bözi yerlərdə 37 dərəcəyədək isti olacaq.

Gəncə və Naftalan şəhərlərində, Qazax, Samux, Goranboy, Tərtər, Şəmkir, Tovuzda hava şəraiti günəşli keçəcək. Gecə və səhər duman olacağı, şərq küləyinin əsəcəyi ehtimalı var. Havanın temperaturunun gecə 22-27, gündüz 35-40, bözi yerlərdə 41 dərəcəyədək isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusarda hava şəraitinin yağmursuz keçəcəyi

gözlənilir. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qısamüddətli leysan xarakterli az yağış yağacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər duman olacağı, şərq küləyinin əsəcəyi proqnozlaşdırılır. Havanın temperaturu gecə 21-26, gündüz 35-38, dağlarda gecə 18-23, gündüz 29-34 dərəcə isti olacaq.

Şirvan, Mingəçevir, Yevlax, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Bərdə, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Göyçay, Ucar, Hacıqabul, Zərdab, Salyan, Neftçələrdə hava şəraitinin günəşli keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər duman olacağı, şərq küləyinin əsəcəyi ehtimalı var. Havanın temperaturunun gecə 23-28, gündüz 35-40, bözi yerlərdə 41 dərəcəyədək isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Cəlilabadda hava şəraitinin günəşli keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər duman olacağı, şərq küləyinin əsəcəyi proqnozlaşdırılır. Havanın temperaturu gecə 23-25, gündüz 34-39, dağlarda gecə 21-23, gündüz 30-35 dərəcə isti olacaq.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

“AZƏRBAYCAN” qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
“Azərmətbuatıyımı” ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
“Qaya” firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
“Region Press” MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
“Səma-M” MMC	(012) 594-09-59
“Ziya” LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
“Pressinform” MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
“City press” MMC	(055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Sabah" qəzeti: "YAŞAT" Fondunun düşərgəsi Türkiyə ilə Azərbaycan arasında dostluq körpüsünün qurulmasına töhfə verib

"YAŞAT" Fondunun 4-cü düşərgəsi sayəsində Türkiyənin şəhid ailələrinin uşaqları və yeniyetmələr Azərbaycanla həmyaşıdları ilə dostluq əlaqələri yaradıblar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin "Sabah" qəzetinin məqaləsində bildirilir. Qeyd olunur ki, "YAŞAT" Fondunun və "ASAN Könüllülər" təşkilatının təşəbbüsü Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığa da mühüm töhfə verib. Qəzet yazır: "Lənkəranda ki düşərgədə Türkiyənin şəhid

ailələrini təmsil edən 18 uşaq və yeniyetmə iştirak edib". Bildirilir ki, cari ilin əvvəlindən bəri təşkil olunan yeddi düşərgəyə qəhrəmanların ailə üzvü olan 500-dən çox uşaq və yeniyetmə qatılıb.

Yazıda "YAŞAT" Fondunun və "ASAN Könüllülər" təşkilatının təşəbbüsünü "unu-dulmaz" adlandırılan iştirakçılar - Duru Ərdəgan, Ayтуq Enes Dökmeci, Muhammed Anar və başqalarının fikirləri yer alıb.

Məqalədə həmçinin "YAŞAT" Fondunun 4-cü düşərgəsi iştirakçılarının fotosəkiləri də yer alıb.

ABŞ Ayda AES tikintisi proqramını sürətləndirir

Analoji Rusiya-Çin layihəsinə artıq 13 ölkə qoşulub

ABŞ-nin nəqliyyat naziri və ABŞ Milli Aeronavtika və Kosmik Tədqiqatlar İdarəsinin (NASA) rəhbəri vəzifəsini icra edən Şon Daffi bu həftə Ayda nüvə reaktorunun qurulması proqramını sürətləndirmək planlarını açıqlamağı planlaşdırır. Bu barədə "Politico" xəbər verir.

NASA-nın direktivində vurğulanır ki, Yerin peykində atom-elektrik stansiyasını tikən ilk ölkə ABŞ-nin imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaşdıracaq "qadağan olunmuş zona" elan edə bilər. Bu ehtimalı nəzərə alan NASA 2030-cu ilə qədər kosmosa göndərilməsi planlaşdırılan 100 kilovatlıq nüvə reaktorunun tikintisi üçün podratçı axtarışlarına başlayır. NASA-nın yüksək səviyyəli rəsmisinin sözlərinə görə, bu vəziyyətdə "söhbət ikinci kosmik yarışda qalib gəlməkdən gedir".

Nəsr iddia edir ki, ABŞ həmçinin Beynəlxalq Kosmik Stansiyadan imtinaı sürətləndirməyi və 2030-cu ilə qədər onu

kommersiya stansiyaları ilə əvəz etməyi planlaşdırır. "Axiom Space", "Vast" və "Blue Origin" daxil olmaqla artıq bir neçə şirkət NASA-nın tələbini yerinə yetirməyi təklif edib.

Xatırladaq ki, mayda "Roskosmos" Çinlə Ay elektrik stansiyasının yaradılması sahəsində əməkdaşlıq memorandumu imzalayıb. Stansiyada müxtəlif kosmik tədqiqatların aparılması, eləcə də Ayda insanın olması perspektivi nəzərə alınaraq stansiyanın uzunmüddətli pilotsuz işləməsinə imkan verəcək texnologiyaların sınaqdan keçirilməsi planlaşdırılır. Dövlət

korporasiyası qeyd edib ki, Ay stansiyasının yaradılması üzrə Rusiya-Çin layihəsinə (2036-cı ilədək nəzərdə tutulub) artıq 13 ölkə qoşulub.

Xatırladaq ki, bir müddət əvvəl Prezident Vladimir Putin Çinlə kosmosda əməkdaşlıq üçün planları açıqlayıb. Bildirib ki, bir çox ölkələr Rusiya Federasiyası ilə kosmik sənayə sahəsində əməkdaşlıqda maraqlıdır və ölkənin artıq Çinlə böyük planları var. Putin Bauman adına Moskva Dövlət Texniki Universitetinin tələbələri ilə görüşündə deyib: "Çinlə böyük planlarımız var. Maraqlı, yaxşı və mühtəşəmdir". Rusiya lideri həmçinin bildirib ki, amerikalı sahibkar, Tesla və SpaceX şirkətlərinin rəhbəri İlon Mask kimi insanlar tez-tez həyata gəlir. Putin Maski sovet akademik, kosmonavtikasının banisi akademik Sergey Korolyovla müqayisə edib.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov, komissiyanın üzvləri və katibliyin əməkdaşları Milli Məclisin deputatı Günay Əfəndiyevaya atası, Xalq yazıçısı

ELÇİN ƏFƏNDİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə və dərindən başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov, komissiyanın üzvləri və katibliyin əməkdaşları Mərkəzi Seçki Komissiyasının sabiq üzvü

ƏNVƏR SEYİDOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikasının Xalq yazıçısı

ELÇİN ƏFƏNDİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Xalq yazıçısı, dövlət və ictimai xadim

ELÇİN ƏFƏNDİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azərenerji" ASC-nin rəhbərliyi və kollektivi Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin sabiq hakimi

ƏNVƏR SEYİDOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azərenerji" ASC-nin rəhbərliyi və kollektivi Xalq yazıçısı

ELÇİN ƏFƏNDİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın rəhbərliyi və kollektivi görkəmli ictimai siyasi xadim, Xalq yazıçısı, Milli Kitabxananın yaxın dostu və "Fəxri oxucu"su

ELÇİN ƏFƏNDİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"Mətanət A" Şirkətlər Qrupunun Müşahidə Şurasının sədri Elxan Bəşirov Xalq yazıçısı

ELÇİN ƏFƏNDİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"Mətanət A" Şirkətlər Qrupunun Müşahidə Şurasının sədri Elxan Bəşirov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin sabiq hakimi

ƏNVƏR SEYİDOVUN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompiuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatlıq	- 539-59-33,

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəxində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3797

Sifariş 1625

Qiyməti 60 qəpik